2026/2280

2026.10.15.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2026/2280 RENDELETE

(2026. október 7.)

az Unióban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozó közös rendszer létrehozásáról, valamint a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2001/40/EK tanácsi irányelv és a 2004/191/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) Az Uniónak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségként közös politikával kell rendelkeznie az Unióban való tartózkodásra nem jogosult harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozóan. A hatékony visszaküldési politika a hiteles migrációkezelési rendszer kulcsfontosságú eleme.

(2) Ez a rendelet olyan közös rendszert hoz létre a tagállamokban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok (a továbbiakban: jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok) visszaküldésére vonatkozóan, amely a visszaküldésre vonatkozó közös eljáráson, a harmadik országokkal folytatott hatékony együttműködésen, a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára előírt kötelezettségeken, a hatékony visszaküldések kezelésére szolgáló – többek között a visszatérést ösztönző intézkedéseket is tartalmazó – eszközkészleten, valamint a tagállamok közötti együttműködésen alapul.

(3) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 72. cikkének megfelelően ez a rendelet nem érinti a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

(4) Az (EU) 2024/1351 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([3]) meghatározott átfogó megközelítés végrehajtásához való hozzájárulás érdekében létre kell hozni a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésének hatékony kezelésére szolgáló közös rendszert. E közös rendszernek integrált szakpolitikai döntéshozatalon kell alapulnia, hogy biztosított legyen az Unió és az uniós tagállamok által saját hatáskörükön belül végrehajtott fellépések és intézkedések koherenciája és hatékonysága.

([1]) HL C, C/2026/33, 2026.1.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj.
([2]) Az Európai Parlament 2026. június 17-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2026. október 1-jei határozata.
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete (2024. május 14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1351, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

(5) Az Európai Tanács következetesen hangsúlyozta, hogy minden szinten határozott fellépésre van szükség az Unióból való visszaküldés megkönnyítése, növelése és felgyorsítása érdekében. Az Európai Tanács 2024 októberében felkérte a Bizottságot, hogy sürgősen nyújtson be új jogalkotási javaslatot.

(6) A Bel- és Igazságügyi Tanács által 2024. december 12-én elfogadott, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli jogalkotási és operatív programok tervezésére vonatkozó stratégiai iránymutatások emlékeztettek arra, hogy a sikeres visszaküldési politika az átfogó és hiteles uniós menekültügyi és migrációs rendszer sarokköve. E célból a stratégiai iránymutatások a visszaküldésre vonatkozó határozottabb és átfogó megközelítés kidolgozását és végrehajtását szorgalmazták, a jogi keret mielőbbi korszerűsítése révén.

(7) A hatékony visszaküldési politikának biztosítania kell a migrációs és menekültügyi paktummal való koherenciát és hozzá kell járulnia annak integritásához, továbbá elő kell segítenie az Unióba irányuló illegális bevándorlás kezelését és a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok tagállamok közötti jogellenes továbbutazásának megelőzését, az alapvető jogok tiszteletben tartása mellett.

(8) Az Unió és tagállamai fokozták a visszaküldési politikák hatékonyságának növelésére irányuló erőfeszítéseiket. E törekvések ellenére a 2001/40/EK tanácsi irányelvből ([4]) és a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből ([5]) álló meglévő jogi keret már nem felel meg az uniós migrációs politika igényeinek, valamint a hatékony visszaküldések biztosításával kapcsolatos jogalkotási és operatív igényeknek. A 2008/115/EK irányelv 2008-as elfogadása óta mind a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség, mind az Unió migrációs politikája jelentős fejlődésen ment keresztül. A migráció területére vonatkozó uniós jog a minimumszabályokat előíró jogszabályoktól a tagállami gyakorlatok közelítését célzó jogszabályok felé mozdult el. A Bizottság 2018-ban a 2008/115/EK irányelv átdolgozására irányuló javaslattal kívánta megreformálni a visszaküldés szabályait. A Bizottság az (EU) 2017/2338 ([6]) és az (EU) 2023/682 bizottsági ajánlás ([7]) révén arra is törekedett, hogy támogassa a tagállamokat a 2008/115/EK irányelvben előírt rugalmassági mechanizmusok alkalmazásában. A jelenlegi jogi keret azonban elérte korlátait.

(9) Létre kell hozni egy szilárd közös eljárást a hatékony visszaküldés biztosítására annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok területére való beutazás, illetve a tagállamok területén való tartózkodás feltételeit nem vagy már nem teljesítő harmadik országbeli állampolgárokat emberséges és fenntartható módon, az alapvető jogok és a nemzetközi jog teljes körű tiszteletben tartása mellett indokolatlan késedelem nélkül küldjék vissza. Az összes tagállamban alkalmazandó egyértelmű és átlátható szabályok jogbiztonságot hivatottak teremteni az érintett harmadik országbeli állampolgár és az illetékes hatóságok számára. Fontos a visszaküldési eljárások egyszerűsítése, megkönnyítése és felgyorsítása, valamint annak biztosítása, hogy a visszaküldést ne akadályozza többek között a más tagállamokba történő jogellenes továbbutazás.

([4]) A Tanács 2001/40/EK irányelve (2001. május 28.) a harmadik országok állampolgárainak kitoloncolásáról hozott határozatok kölcsönös elismeréséről (HL L 149., 2001.6.2., 34. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

([6]) A Bizottság (EU) 2017/2338 ajánlása (2017. november 16.) a tagállamok illetékes hatóságai által a visszatéréssel kapcsolatos feladatok ellátása során használandó közös „visszatérési kézikönyv" létrehozásáról (HL L 339., 2017.12.19., 83. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj).

([7]) A Bizottság (EU) 2023/682 ajánlása (2023. március 16.) a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtása során a kiutasítási határozatok kölcsönös elismeréséről és a visszaküldések felgyorsításáról (HL L 86., 2023.3.24., 58. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

(10) Az e rendeletben foglalt szabályok alkalmazása nem érintheti a nemzetközi védelemhez való hozzáférésre vonatkozó, az (EU) 2024/1348 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) szerinti szabályokat. Adott esetben az e rendeletben foglalt szabályokat kiegészítik az (EU) 2024/1348 rendeletben meghatározott, az elutasító menedékjogi határozatokat és a kiutasítási határozatokat összekapcsoló, azok kibocsátására és a jogorvoslatokra vonatkozó különös szabályok, valamint az (EU) 2024/1349 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([9]) meghatározott, határon folytatott visszaküldési eljárás.

(11) E rendelet tiszteletben tartja a harmadik országbeli állampolgárok alapvető jogait, és érvényre juttatja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: a Charta), valamint az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezmény (a továbbiakban: a Genfi Egyezmény) által elismert elveket. E rendeletet a Chartával, az uniós jog általános elveivel és a vonatkozó nemzetközi jogi elvekkel összhangban kell alkalmazni.

(12) Tiszteletben kell tartani a visszaküldés tilalmára és a kollektív kiutasítás tilalmára vonatkozó, a Charta 19. cikkében előírt elvet. Az említett cikkel összhangban senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan harmadik országba, vagy adható ki olyan harmadik országnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

(13) A jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár visszaküldéséért az a tagállam felelős, amelynek területén észlelték az érintett személyt.

(14) Helyénvaló, hogy a kiutasítási határozattal, a beutazási tilalommal és a kitoloncolást elrendelő határozattal szembeni jogorvoslat tekintetében a tagállam által a nemzeti jog alapján illetékesként kijelölt bíróság legyen a felelős. Ellenőrizni kell a visszaküldés tilalmának elvéből eredő követelményeknek való megfelelést, amennyiben a kiutasítási határozattal vagy a kitoloncolást elrendelő határozattal szembeni jogorvoslat tekintetében a nemzeti jog alapján illetékesként kijelölt bíróság tudomására hozott, kontradiktórius eljárásban kiegészített vagy pontosított ügyirat elemei arra utalnak, hogy sérülhet a visszaküldés tilalmának elve.

(15) A Charta 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme nélkül – amely biztosítja, hogy a harmadik országbeli állampolgár megtámadhassa a kiutasítási határozatban megállapított távozásra vonatkozó határidőt vagy annak hiányát – a kiutasítási határozatnak azt a részét, amely a tagállamok területének elhagyására vonatkozó kötelezettséget ír elő vagy állapít meg, nem érintheti a távozásra vonatkozó határidő megsemmisítése vagy visszavonása.

(16) Kitoloncolás esetén a nemzeti jog alapján illetékesként kijelölt hatóságoknak az összes releváns körülményt figyelembe véve, egyedi értékelés alapján kell ellenőrizniük a visszaküldés tilalmára vonatkozó elvnek való megfelelést. Az érintett harmadik országbeli állampolgárnak a lehető leghamarabb és a kitoloncolása előtt információt kell szolgáltatnia és azokat alá kell támasztania saját személyes körülményeire vonatkozóan. A hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az összes releváns körülményre kiterjedő, meglévő értékelésre támaszkodjanak, amely az eljárás korábbi szakaszaiban vagy más korábbi eljárásokban készült. A körülményekben bekövetkezett bármely releváns változást és a visszaküldés kockázatának fennállását alátámasztó új bizonyítékokat meg kell vizsgálni, többek között annak megállapítása érdekében, hogy azok megalapozottak-e, és úgy tekinthető-e, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár pusztán azért terjesztette elő őket, hogy késleltesse vagy akadályozza a kitoloncolást.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1348 rendelete (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelem iránti közös eljárás létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1348, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1349 rendelete (2024. május 14.) a határon folytatott visszaküldési eljárás létrehozásáról és az (EU) 2021/1148 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1349, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

(17) A tagállamok megfelelő eljárás – többek között az (EU) 2024/1348 rendelettel összhangban lefolytatott menekültügyi eljárás – alá vonhatják azokat a harmadik országbeli állampolgárokat, akik jelzik, hogy a kitoloncolás sértené a visszaküldés tilalmának elvét. A tagállamok akkor is megfelelő eljárás alá vonhatják az ilyen harmadik országbeli állampolgárokat, ha a nemzeti jog alapján illetékesként kijelölt hatóságaik arra utaló releváns jelekről szereznek tudomást, hogy a kitoloncolás sértené a visszaküldés tilalmának elvét.

(18) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy – többek között új kétoldalú megállapodások vagy egyezmények révén – rugalmasabb és célirányosabb együttműködést folytassanak a harmadik országokba való hatékony visszaküldések elősegítése érdekében.

(19) Amint megállapítást nyer, hogy egy harmadik országbeli állampolgár nem vagy már nem felel meg a tagállamok területére való beutazás vagy az ott-tartózkodás feltételeinek, az összes releváns tényt és körülményt figyelembe vevő egyedi értékelés alapján haladéktalanul kiutasítási határozatot kell hozni. A kiutasítási határozatnak meg kell állapítania a harmadik országbeli állampolgár azon kötelezettségét, hogy el kell hagynia a tagállamok területét. A kiutasítási határozatnak nem kell visszaküldési célországot meghatároznia. A visszaküldési célországot legkésőbb a kitoloncolás előtt kell meghatározni, és az meghatározható akár a kiutasítási határozatban, akár a kitoloncolást elrendelő bármely más, a kiutasítási határozattól elkülönülő határozatban. Amennyiben a kitoloncolás akadályba ütközik, az a kiutasítási határozat kibocsátását nem zárja ki, de a kitoloncolást el kell halasztani. Amennyiben a visszaküldési célországot meghatározó határozat kibocsátásának időpontjában továbbra is lehetséges, hogy a harmadik országbeli állampolgárt – többek között kettős vagy többes állampolgársága miatt – több visszaküldési célország egyikébe fogják kitoloncolni, az említett határozatban valamennyi ilyen visszaküldési célország meghatározható. A Charta 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jogot a határozatban meghatározott valamennyi visszaküldési célország tekintetében biztosítani kell. Mindenesetre, amennyiben az illetékes hatóság kitoloncolással folytatja az eljárást, a harmadik országbeli állampolgárt a kitoloncolás előtt kellő időben tájékoztatni kell arról a visszaküldési célországról, ahová ki fogják toloncolni.

(20) E rendelet nem akadályozhatja meg a tagállamokat abban, hogy a harmadik országbeli állampolgárok meghatározott csoportjaira vonatkozóan a kitoloncolás elhalasztásának egyéb indokait írják elő a nemzeti jogban.

(21) Elsődlegesen a távozásra kötelezett harmadik országbeli állampolgárok felelőssége kell, hogy legyen, hogy elhagyják a tagállamok területét.

(22) Biztosítani kell, hogy egy adott tagállam által hozott kiutasítási határozat lényegi elemeit feltüntessék az e rendelet alapján létrehozott európai kiutasítási határozat külön formanyomtatványán, és a kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzéssel együtt elérhetővé tegyék a Schengeni Információs Rendszerben. Ezáltal az európai kiutasítási határozat támogatni hivatott a más tagállamok által kibocsátott végrehajtható kiutasítási határozatok és kitoloncolást elrendelő határozatok elismerését és végrehajtását is, amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár jogellenesen továbbutazik egy másik tagállamba.

(23) Amennyiben egy adott tagállam területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár egy másik tagállam által kibocsátott, végrehajtható kiutasítási határozat hatálya alá tartozik, a kiutasítási határozatok elismerése és végrehajtása várhatóan könnyebbé és gyorsabbá teszi a visszaküldési folyamatot a tagállamok közötti megerősített együttműködésnek és kölcsönös bizalomnak köszönhetően. Az ilyen elismerés és végrehajtás hozzájárulhat továbbá az irreguláris migráció megakadályozásához, az Unión belüli jogellenes továbbutazások visszaszorításához, valamint a visszaküldési folyamat késedelmeinek csökkentéséhez. A kiutasítási határozattal szembeni jogorvoslattal kizárólag a kibocsátó tagállamban lehet élni.

(24) A kiutasítási határozatnak vagy a kitoloncolást elrendelő határozatnak az európai kiutasítási határozatban rendelkezésre álló információk alapján történő elismerése nem minősülhet intézkedésnek vagy határozatnak. A kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat elismerésének megtagadása szintén minősülhet intézkedésnek vagy határozatnak.

(25) Amennyiben egy tagállam a kibocsátó tagállam végrehajtható kiutasítási határozatának vagy a kitoloncolást elrendelő határozatának elismerését és végrehajtását mérlegeli (kölcsönös elismerés), a következő irányadó elvek segíthetik a tagállamot azon helyzetek azonosításában, amelyekben a kölcsönös elismerés nem alkalmazandó, és amelyekben ehelyett saját kiutasítási határozatot kell kibocsátania. Az ilyen helyzetek közé tartozhatnak azok az esetek, amikor a végrehajtás ellentétes lenne a végrehajtó tagállam közrendjével, többek között a harmadik országbeli állampolgárok bizonyos, olyan kategóriáinak – például a kísérő nélküli kiskorúaknak és az emberkereskedelem áldozatainak – visszaküldésével kapcsolatban, akikre vonatkozóan a nemzeti jog magasabb szintű védelmet ír elő; amikor gyorsabb lenne új kiutasítási határozat kibocsátása; amikor az európai kiutasítási határozatban rendelkezésre álló információk hiányosak; amikor a harmadik országbeli állampolgár jogorvoslati kérelmet nyújtott be a kiutasítási határozattal szemben a kibocsátó tagállamban; amikor a harmadik országbeli állampolgárt a kibocsátó tagállam kiutasítási határozatában vagy kitoloncolást elrendelő határozatában foglalttól eltérő harmadik országba kell kitoloncolni, vagy amikor a kiutasítási határozatban nincs meghatározva visszaküldési célország.

(26) A kötelező kölcsönös elismerés felé vezető lépések előkészítése céljából a Bizottságnak és az érintett uniós ügynökségeknek – például az (EU) 2018/1726 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([10]) létrehozott, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagy méretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökségének (eu-LISA) – adott esetben támogatniuk kell a tagállamokat, többek között azon rendelkezések és kiigazítások meghatározása révén, amelyek az európai kiutasítási határozat automatizált kezelésének biztosításához szükségesek.

(27) Legkésőbb az európai kiutasítási határozat formanyomtatványát megállapító végrehajtási jogi aktus elfogadásáig a tagállamoknak, valamint a Bizottságnak és az érintett uniós ügynökségeknek – például az eu-LISA-nak – meg kell kezdeniük az annak biztosítására irányuló jogi és technikai intézkedések bevezetését, hogy az európai kiutasítási határozatot elérhetővé lehessen tenni a Schengeni Információs Rendszeren keresztül.

(28) 2029. október 17-ig a Bizottságnak értékelnie kell a kölcsönös elismerés végrehajtását, különös tekintettel a következőkre: a tagállamok bevezették-e az európai kiutasítási határozatnak a Schengeni Információs Rendszeren keresztül történő, e rendelet szerinti elérhetővé tételére irányuló jogi és technikai intézkedéseket, és azok hatékonyak-e; a tagállamok bevezették-e az e rendelet szerinti, az európai kiutasítási határozat automatizált kezelését biztosító jogi és technikai intézkedéseket; a kiutasítási határozatok és a kitoloncolást elrendelő határozatok elismerésének és végrehajtásának hatékonysága; az ebből eredően a nemzeti igazságszolgáltatási és közigazgatási rendszerekre nehezedő teher, továbbá a vonatkozó képzések és kísérleti projektek tevékenységeinek eredményei.

(29) A kölcsönös elismerés végrehajtásának értékelése alapján a Bizottságnak adott esetben jogalkotási javaslatokat kell benyújtania – beleértve a hatékony visszaküldések biztosítását szolgáló célzott módosításokat is –, annak érdekében, hogy be lehessen vezetni a más tagállam által kibocsátott végrehajtható kiutasítási határozatok és kitoloncolást elrendelő határozatok kötelező kölcsönös elismerését és végrehajtását. Amennyiben a Bizottság nem nyújt be javaslatot, meg kell indokolnia ennek elmaradását.

(30) Biztosítani kell a nemzeti visszaküldési intézkedések hatályának uniós dimenzióját egy olyan beutazási tilalom elrendelése révén, amely valamennyi tagállam területére vonatkozó beutazási és tartózkodási tilalmat állapít meg. A beutazási tilalom időtartamát az egyedi esetek összes releváns körülményének alapos mérlegelése után kell meghatározni. Amennyiben egy jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár jelenlétét a külső határokon végzett kiléptetési ellenőrzések során észlelik, helyénvaló lehet beutazási tilalmat elrendelni a későbbi újbóli belépés megelőzése és ezáltal az illegális bevándorlás kockázatának csökkentése érdekében, nem akadályozva meg ugyanakkor a harmadik országbeli állampolgár gyors távozását.

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1726 rendelete (2018. november 14.) a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagy méretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökségről (eu-LISA), az 1987/2006/EK rendelet és a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 99. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1726/oj).

(31) Azok a harmadik országbeli állampolgárok, akik nem tettek eleget távozási kötelezettségüknek, vagy akik számára nem határoztak meg távozási határidőt, kényszerítő intézkedések útján kitoloncolhatók. A kitoloncolásra vonatkozó megerősített szabályok közvetlen és azonnali következményeket hivatottak biztosítani abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár nem hagyja el az országot a távozási határidő lejáratakor vagy azt megelőzően, valamint céljuk az Unión belüli jogellenes továbbutazások és a biztonsági kockázatok megelőzése is. Amennyiben nincs ok azt feltételezni, hogy az önkéntes visszatérés akadályozná a visszaküldési eljárás céljának elérését, az együttműködő harmadik országbeli állampolgárok esetében lehetővé kell tenni, hogy továbbra is kiutasítsák őket, elsősorban önkéntes visszatérés révén. A kényszerítő intézkedésekre alkalmazni kell az arányosság és a hatékonyság elvét, a felhasznált módszerek és a kitűzött célok szem előtt tartásával.

(32) Mivel ez a rendelet kizárólag az Unióban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó, nem érinti az Unióban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok önkéntes visszatérését és visszailleszkedését támogató visszatérési és visszailleszkedési tanácsadást, valamint egyéb programokat.

(33) Közös szabályokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a jogellenesen tartózkodó és biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárokat hatékonyan azonosítsák és gyorsan visszaküldjék. Biztosítani kell, hogy releváns ellenőrzésekre kerüljön sor a biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok azonosítása és megjelölése érdekében, többek között az (EU) 2024/1356 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([11]) meghatározott előszűrési folyamatra támaszkodva. A biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok esetében általában véve a kitoloncolást kell főszabálynak tekinteni, és lehetővé kell tenni az általános szabályoktól való eltérést hosszabb vagy határozatlan idejű beutazási tilalom és hosszabb őrizeti időszak elrendelése érdekében, valamint az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmények használatától való eltérést annak érdekében, hogy a tagállamok biztonságát veszélyeztető személyek kitoloncolása mielőbb megtörténjen.

(34) Az új szabályoknak több lehetőséget és több eszközt kell nyújtaniuk a tagállamoknak arra, hogy biztosítsák a harmadik országokba való visszaküldést. Lehetővé kell tenni egyedi megállapodások vagy egyezmények megkötését harmadik országokkal, hogy több visszaküldési lehetőség álljon a tagállamok rendelkezésére, azzal a feltétellel, hogy az érintett harmadik ország tiszteletben tartja a nemzetközi emberi jogi normákat és kitoloncolás esetén a visszaküldés tilalmának elvét. A harmadik ország területének meghatározott részeivel vagy a személyek valamely azonosítható kategóriáival kapcsolatos hiányosságok nem akadályozhatják az ilyen megállapodás vagy egyezmény megkötését, feltéve hogy megfelelő biztosítékok állnak rendelkezésre az adott megállapodás vagy egyezmény által érintett harmadik országbeli állampolgárok jogainak teljeskörű tiszteletben tartására. A megállapodásnak vagy egyezménynek meg kell határoznia különösen a visszaküldésre alkalmazandó eljárásokat, az érintett országban való tartózkodás feltételeit, a megállapodásban vagy egyezményben részes felek kötelezettségeit és felelősségét, valamint a megállapodás vagy egyezmény megsértésének következményeit. Amennyiben egy megállapodás vagy egyezmény a harmadik országból való továbbküldésről is rendelkezik, akkor a megállapodásnak vagy egyezménynek azt is meg kell határoznia, hogy milyen következményekkel jár az, ha a továbbküldés nem lehetséges, melyek a megállapodás vagy egyezmény feleinek vonatkozó kötelezettségei és feladatai, és melyek a harmadik országban fennálló helyzetet hátrányosan befolyásoló jelentős változás következményei, valamint meg kell határoznia a megállapodás vagy egyezmény végrehajtásának értékelésére szolgáló független ellenőrző szervet vagy mechanizmust. Az ilyen megállapodás vagy egyezmény a Charta 51. cikke (1) bekezdésének értelmében az uniós jog végrehajtásának minősül.

(35) Annak biztosítása érdekében, hogy az érintett tagállamok külső határainak igazgatásához és belső biztonságához kapcsolódó jogos érdekek kellő védelmet élvezzenek, abban az esetben, ha valamely tagállam az Unióval szomszédos valamely harmadik országgal e rendelet alkalmazásában megállapodásra vagy egyezményre irányuló tárgyalásokat folytat, az adott megállapodás vagy egyezmény megkötése előtt megfelelő időben tájékoztatni kell az említett tárgyalásokról az adott harmadik országgal közös határral rendelkező tagállamokat, teljes mértékben tiszteletben tartva az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott lojális együttműködés elvét. A tagállamok számára elő kell írni, hogy a megállapodás, illetve egyezmény harmadik országgal való megkötésének alkalmával még azt megelőzően tájékoztassák e megállapodásól vagy egyezményről a Bizottságot és a többi tagállamot, hogy annak ideiglenes alkalmazására vagy – ha az korábban következik be – hatálybalépésére sor kerülne. Emellett az uniós jognak való meg nem felelés elkerülése, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti megállapodások vagy egyezmények még nagyobb átláthatósága érdekében, a tagállamok önkéntes alapon még azt megelőzően tájékoztathatják a Bizottságot és a többi tagállamot az e rendelet által engedélyezett megállapodásokra vagy egyezményekre vonatkozóan valamely harmadik országgal folytatott tárgyalások előrehaladásáról, hogy a felek végleges megállapodásra jutnának, többek között azzal a céllal, hogy értékelést kérjenek a Bizottságtól a tervezett, tárgyalás alatt álló megállapodás vagy egyezmény uniós joggal való összeegyeztethetőségéről.

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1356 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1356, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(36) A belső határellenőrzések nélküli schengeni térség megfelelő működésének alapja, hogy a tagállamok hatékonyan és eredményesen alkalmazzák a releváns vívmányokat. Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet ([12]) értékelési és monitoringmechanizmust hoz létre a schengeni vívmányok alkalmazásának ellenőrzésére, többek között a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok hatékony visszaküldése és az alapvető jogok tiszteletben tartása tekintetében.

(37) A visszaküldési eljárások végrehajtása során a tagállamoknak elsődleges szempontként kell kezelniük a gyermek legfőbb érdekét, a Charta 24. cikkével és a gyermek jogairól szóló 1989. évi ENSZ-egyezménnyel összhangban. A gyermek legfőbb egyéni érdekének vizsgálata során a tagállamoknak különösen a kiskorú rövid, közép- és hosszú távú jóllétét és szociális fejlődését, személyi biztonságával és védelmével kapcsolatos megfontolásokat, valamint véleményét kell – életkorának és érettségének megfelelően – szem előtt tartaniuk, ideértve a kiskorú hátterét is. A kísérő nélküli kiskorúakat a visszaküldési folyamat valamennyi szakaszában egy képviselőnek vagy a gyermek legfőbb érdekének védelméért felelős személynek kell támogatnia.

(38) Amennyiben indokolt kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiskorú-e, lehetővé kell tenni, hogy az illetékes hatóság az uniós vagy nemzeti joggal összhangban elvégezze az érintett személy életkorának megállapítását. Az illetékes hatóság számára lehetővé kell tenni, hogy a korábbi eljárások keretében elvégzett életkor-megállapításokra támaszkodjon. A migrációkezelés Unión belüli egységességének biztosítása érdekében az illetékes hatóságok figyelembe vehetik az (EU) 2024/1348 rendeletben előírt eljárást.

(39) A visszaküldési eljárás hatékonyságának fokozása érdekében egyértelműen meg kell határozni a harmadik országbeli állampolgárok kötelezettségeit. A harmadik országbeli állampolgárokat kötelezni kell a tagállamok területének elhagyására, valamint arra, hogy a visszaküldési eljárás során mindvégig együttműködjenek a hatóságokkal. A harmadik országbeli állampolgároknak mindvégig az illetékes hatóságok rendelkezésére kell állniuk és általuk elérhetőnek kell lenniük, valamint meg kell adniuk minden, a visszaküldés előkészítése és végrehajtása szempontjából releváns információt. A kitoloncolást sem fizikailag, sem szóban nem akadályozhatják. Ahhoz, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár magatartását szóbeli akadályozásnak lehessen tekinteni, annak a puszta tiltakozás szintjénél intenzívebbnek kell lennie. A személyazonosságának megállapításáért, valamint a visszatéréshez szükséges úti okmányok beszerzéséért és bemutatásáért elsődlegesen a harmadik országbeli állampolgárok a felelősek. A távozási és együttműködési kötelezettség be nem tartásának hatékony, visszatartó erejű és arányos következményekkel kell járnia, és az illetékes hatóságoknak – többek között adott esetben vizsgálati intézkedések révén – meg kell tenniük a megfelelő lépéseket a visszatérés biztosítása érdekében. Azok a harmadik országbeli állampolgárok, akiket – többek között a visszaküldés tilalmának elve vagy az illetékes hatóságokkal való együttműködésük hiánya miatt – nem lehet kitoloncolni, nem zárhatók ki az általános kötelezettségek alól, így többek között a helyben maradási, a helyben tartózkodási és a jelentkezési kötelezettség alól sem. Az együttműködési kötelezettség be nem tartása esetén a következmények közé kell tartoznia például a nemzeti joggal összhangban nyújtott ellátások és juttatások csökkentésének vagy az úti okmányok lefoglalásának.

(40) E rendelet nem érinti a visszatéréssel nem összefüggő kötelezettségeket és intézkedéseket, illetve a nemzeti jog szerinti szociális ellátásokat szabályozó rendelkezéseket.

(41) Ez a rendelet nem érintheti a tagállamok azon lehetőségét, hogy adott esetben a nemzeti büntetőjoggal összhangban büntetőjogi szankciókat – többek között szabadságvesztést – szabjanak ki az e rendelet hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokra.

(42) Az érintettek jogainak hatékony védelme érdekében meg kell teremteni a visszaküldéssel kapcsolatos határozatokkal szembeni jogorvoslati lehetőségeket. Bíróság előtti fellebbezés vagy felülvizsgálat esetén – a jogi segítségnyújtás és képviselet igénybevételének korlátozásával kapcsolatos lehetőség sérelme nélkül – kérésre biztosítani kell a szükséges jogi segítségnyújtást.

([12]) A Tanács (EU) 2022/922 rendelete (2022. június 9.) a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 160., 2022.6.15., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj).

(43) A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog biztosítása érdekében a jogi segítségnyújtás és képviselet magában foglalja a fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem előkészítését, beleértve a nemzeti jog által előírt eljárási iratok megszövegezését, valamint meghallgatás esetén a bíróság előtti meghallgatáson való részvételt.

(44) A bíróság fogalma az uniós jog által szabályozott fogalom, ahogyan azt az Európai Unió Bírósága értelmezi. E fogalom – egyéb elemek mellett – csak olyan szervezetet jelenthet, amely az eljárás tárgyát képező határozatot meghozó hatósághoz képest harmadik félként jár el. E szervezetnek igazságszolgáltatási feladatokat kell ellátnia, és az nem meghatározó, hogy e szervezetet a nemzeti jog bíróságként ismeri-e el. Ez a rendelet nem érintheti a tagállamoknak a nemzeti bírósági rendszerük megszervezésére és a fellebbviteli szintek számának meghatározására vonatkozó hatáskörét. Amennyiben a nemzeti jog lehetővé teszi, hogy további jogorvoslati kérelmeket nyújtsanak be az első jogorvoslat vagy egy későbbi jogorvoslati határozat ellen, és ilyen jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, a kitoloncolás nem függeszthető fel, kivéve, ha a harmadik országbeli állampolgár kérelmezi a felfüggesztést, és a bíróság az egyedi eset konkrét körülményeinek figyelembevételével úgy határoz, hogy helyt ad a kérelemnek. Ez nem sértheti az ilyen jogorvoslatok halasztó hatályát előíró nemzeti jogot.

(45) A visszaküldési eljárások hatékonyságának javítása érdekében – a Charta 47. cikkével összhangban biztosítva a hatékony jogorvoslathoz való jog tiszteletben tartását – a visszaküldéssel kapcsolatos határozat elleni jogorvoslati kérelem megtámadására lehetőség szerint egyetlen bírósági szinten kell, hogy sor kerüljön. A jogorvoslatra és a határozatok végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozóan e rendeletben megállapított szabályoknak összhangban kell állniuk a Charta 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való joggal.

(46) Bár ez a rendelet nem rendelkezik a jogorvoslati kérelem automatikus halasztó hatályáról, a tagállamoknak – a Charta 47. cikkének teljeskörű tiszteletben tartása mellett – biztosítaniuk kell, hogy az illetékes elsőfokú bíróság a kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtását megelőzően felfüggeszthesse a kitoloncolást. A harmadik országbeli állampolgár számára lehetővé kell tenni, hogy kérelmet nyújtson be a kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtásának felfüggesztése iránt, kivéve, ha a nemzeti jog arról is rendelkezik, hogy az illetékes bíróság hivatalból felfüggesztheti a kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtását. Ez nem érintheti a tagállamok azon lehetőségét, hogy nemzeti jogukban előírják a jogorvoslati kérelem automatikus halasztó hatályát. A visszaküldés tilalmának elvére vonatkozó kockázat értékelése során a párhuzamosságok elkerülése érdekében az ügyirat valamennyi elemére, különösen a korábbi értékelésekre kell támaszkodni, például adott esetben a menekültügyi eljárás keretében végzett értékelésekre.

(47) A tagállamok számára biztosítani kell a gyors és hatékony visszaküldések biztosításához szükséges eszközöket – többek között a meg nem felelés következményeként alkalmazható intézkedéseket, valamint a távozási és az együttműködési kötelezettség teljesítését segítő ösztönzőket –, továbbá a szökés veszélyének megelőzéséhez szükséges intézkedéseket is. A szökés olyan cselekményeket foglal magában, mint amikor a harmadik országbeli állampolgár az illetékes hatóságok engedélye nélkül és nem rajta kívül álló okok miatt elhagyja az adott tagállam területét. A közös szabályoknak – anélkül, hogy korlátoznák a tagállamok azon jogát, hogy további intézkedéseket és kritériumokat határozzanak meg a nemzeti jogban – észszerűsíteniük kell az együttműködési kötelezettségből fakadó követelményeket és a szökés veszélyének megállapítására alkalmazandó kritériumokat. Ezeknek a közös szabályoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a tagállamokban alkalmazzák az őrizetet és az őrizet alternatíváit a visszaküldési folyamat hatékony kezelése érdekében.

(48) Lehetővé kell tenni, hogy az egyes esetek egyedi értékelését követően kizárólag a visszaküldés – beleértve a visszaküldés előkészítését is –, a visszafogadás, valamint a kitoloncolás végrehajtása céljából legyen elrendelhető az őrizet, amennyiben az arányos és szükséges. A hatóságoknak kellő gondossággal kell eljárniuk, és az őrizetet a lehető legrövidebb időtartamra kell korlátozniuk, amely főszabályként egy adott tagállamban nem haladhatja meg a 24 hónapot. Azokban az esetekben, amikor a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok egy másik tagállamba szöknek, a korábbi őrizeti időszakok nem veendők figyelembe az őrizet maximális időtartamának kiszámításakor. A visszaküldési eljárásra nem vonatkozó egyéb rendeletek vagy irányelvek szerinti őrizeti időszakok nem számítandók bele az őrizet maximális időtartamába. A kiszolgáltatottsági értékelés keretében megállapított sajátos szükségleteknek az őrizet során érvényt kell szerezni. Amennyiben a nemzeti jog rendelkezik a kiskorúak őrizetbe vételéről, elsődleges szempontnak kell tekinteni a gyermek legfőbb érdekét. Az őrizet helyett más, kevésbé kényszerítő alternatív intézkedésekhez kell folyamodni, ha azok hatékonyan alkalmazhatók a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok esetében.

(49) Amennyiben az őrizetet 24 hónapon át már fenntartották, lehetővé kell tenni, hogy a tagállamok – bizonyos feltételek mellett – további, hat hónapot meg nem haladó időszakokra őrizetben tartsák a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat, amennyiben a szökés veszélyének a fennállta és a körülményekben bekövetkezett változások új, jelentős információk alapján a kitoloncolás megalapozottan feltételezhető. Az őrizetet a szükségesség és az arányosság elvével összhangban kell elrendelni, és azt csak a lehető legrövidebb ideig szabad fenntartani.

(50) A biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésekor különleges intézkedésekre van szükség mások jogainak és szabadságainak védelme céljából. Ezért lehetővé kell tenni, hogy az ilyen harmadik országbeli állampolgárokat 24 hónapnál hosszabb ideig tartsák őrizetben. Minden ilyen őrizetnek meg kell felelnie az arányosság elvének.

(51) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárokkal szemben emberséges és emberhez méltó bánásmódot kell alkalmazni, tiszteletben tartva alapvető jogaikat, valamint a nemzetközi és nemzeti joggal összhangban, figyelembe véve az Európa Tanács kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult bizottságának gyakorlati iránymutatásait. Az őrizetet főszabályként őrizet végrehajtására szolgáló létesítményekben vagy más létesítmények kijelölt részlegeiben kell végrehajtani. Lehetővé kell tenni a büntetésvégrehajtási intézeti elhelyezés alkalmazását, amennyiben a tagállam nem tud ilyen létesítményt biztosítani, azzal, hogy – amennyire lehetséges – az ilyen harmadik országbeli állampolgárokat a szabadságvesztés büntetésüket töltő személyektől el kell különíteni. Lehetővé kell tenni, hogy a biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok fokozott biztonsági intézkedések alá kerüljenek az őrizet végrehajtására szolgáló létesítményeken belül.

(52) Az őrizet e rendeletben meghatározott okai nem érintik az őrizet egyéb okait – köztük a büntetőeljárás keretében történő őrizetben tartás okait –, amelyek a nemzeti jog szerint alkalmazandók.

(53) Bármely államnak kötelessége visszafogadni saját állampolgárait, ami az állami szuverenitás és a nemzetközi együttműködés egyik alapelve. Az államoknak a saját állampolgáraik visszafogadására vonatkozó kötelezettsége a nemzetközi szokásjog elvének minősül, azt a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény 9. mellékletének 5. fejezete is előírja, valamint azt az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodás (a továbbiakban: Szamoai Megállapodás) is rögzíti. A hatékony visszaküldés csak akkor lehetséges, ha az államok teljesítik a saját állampolgáraik visszafogadásával kapcsolatos kötelezettségüket. A tagállamok ennélfogva a harmadik országok általi együttműködésre vannak utalva a hatékony visszaküldések végrehajtása szempontjából. Az Unió és a tagállamok szükség esetén a meglévő eszközöket, például a 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([13]) 25a. cikkét és az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([14]) összhangban, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) által biztosított támogatást használják fel a harmadik országokkal folytatott együttműködés javítására.

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (Vízumkódex) (HL L 243., 2009.9.15., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(54) A visszaküldési politika külső dimenziója a migrációkezelésre vonatkozó átfogó uniós megközelítés szerves részét képezi. A visszaküldés és a visszafogadás terén folytatott hatékony együttműködés a harmadik országokkal kialakított kiegyensúlyozott és átfogó partnerségek alapvető külső eleme, összhangban az (EU) 2024/1351 rendeletben említett célkitűzésekkel. Az Európai Tanács többek között a 2024. októberi következtetéseiben gyors fellépésre szólított fel a hatékony visszaküldések biztosítása érdekében, befolyásgyakorlás céljából felhasználva az összes vonatkozó uniós politikát és eszközt, többek között a diplomáciát, a fejlesztés-, a kereskedelem- és a vízumpolitikát is. Összkormányzati megközelítést kell követni mind a tagállamokon, mind az uniós intézményeken belül.

(55) Mivel a harmadik országok együttműködése a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése és visszafogadása terén a gyakorlatban kihívást jelenthet, és a harmadik országok visszafogadás terén folytatott együttműködésének a 810/2009/EK rendelet 25a. cikkében meghatározott értékelésének sérelme nélkül, amennyiben egy vagy több tagállam nehézségekbe ütközik a harmadik országok visszafogadással kapcsolatos együttműködése – többek között az állampolgárság megerősítése, a szükséges úti okmányoknak az érintett harmadik országok hatóságaitól való beszerzése és a visszaküldési műveletek szervezése – terén, az Unió és a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a visszaküldés és a visszafogadás terén folytatott együttműködés javítására irányuló összehangolt uniós megközelítés részeként igénybe vegyék az uniós jogban meghatározott releváns és meglévő eszközöket, amennyiben rájuk nézve az ezen eszközöket létrehozó jogalkotási aktusok kötelezők.

(56) A harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésének megkönnyítéséhez elengedhetetlen, hogy a tagállamok összehangolt visszafogadási megközelítést alkalmazzanak. A végrehajtható kiutasítási határozatok nem megfelelő nyomon követése aláásható a visszaküldésre vonatkozó közös megközelítés hatékonyságát. A végrehajtható kiutasítási határozatok nyomán szisztematikusan meg kell hozni a visszaküldés végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést – beleértve adott esetben a visszafogadási kérelmek benyújtását a harmadik országok hatóságaihoz –, amennyiben kérdéses az állampolgárság vagy úti okmányt kell beszerezni.

(57) A hatékony visszaküldési eljárások alapja a tagállamok közötti hatékony közigazgatási együttműködés és információmegosztás. Az információcserének – így a harmadik országbeli állampolgárok személyazonosságára, állampolgárságára és úti okmányaira vonatkozó adatok, valamint egyéb releváns információk megosztásának is – egyértelmű szabályokon kell alapulnia, beleértve az (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([15]) meghatározott szabályokat. Ezeknek a szabályoknak tiszteletben kell tartaniuk az adatvédelem elveit és az érintett személy jogait, biztosítva az információk pontosságát, kizárólag a visszaküldés, kitoloncolás, visszafogadás és visszailleszkedés céljára való felhasználását, valamint a jogosulatlan hozzáféréssel, nyilvánosságra hozatallal vagy felhasználással szembeni védelmét.

(58) E rendelet alkalmazásában a személyes adatok kezelésére az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]) alkalmazandó. E rendelet alkalmazásában a személyes adatok uniós intézmények és szervek általi kezelésére az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) alkalmazandó. Tekintettel a visszafogadás és a hatékony visszaküldés mögött meghúzódó fontos közérdekre, a visszaküldés, a kitoloncolás, a visszafogadás és a visszailleszkedés céljából szükség lehet a kiutasítási határozat hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok személyes adatainak továbbítására, beleértve a személyazonosságukra és úti okmányaikra vonatkozó adatokat, más releváns adatokat, valamint kellően indokolt esetekben a büntetőjogi felelősségüket megállapító ítéletekre és az egészségi állapotukra vonatkozó adatokat. Az ilyen adattovábbítást adott esetben az (EU) 2016/679 rendelet V. fejezetével és az (EU) 2018/1725 rendelet V. fejezetével, továbbá az érintettek jogaival, valamint a visszaküldés tilalma, az arányosság és a szükségesség elvével és a Chartával összhangban kell végrehajtani.

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1860 rendelete (2018. november 28.) a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról (HL L 312., 2018.12.7., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(59) A menekültügyi eljárások lefolytatásáért felelős illetékes hatóságoknak és a visszaküldési folyamat különböző szakaszaiban részt vevő illetékes hatóságoknak szorosan együtt kell működniük, és össze kell hangolniuk tevékenységüket a hatékony visszaküldések biztosítása érdekében.

(60) A közös uniós visszaküldési rendszernek teljes mértékben ki kell használnia a visszaküldés, a visszafogadás és a visszailleszkedés kezelését támogató digitális rendszereket, hangsúlyt fektetve a hatékony közigazgatási eljárásra, az együttműködésre, az információmegosztásra és az interoperabilitásra.

(61) A tagállamok közötti együttműködésnek és segítségnyújtásnak főszabályként többek között abból a célból kell megvalósulnia, hogy lehetővé tegyék a területükön történő átutazást, az ilyen átutazáshoz kapcsolódóan logisztikai vagy egyéb anyagi vagy természetbeni támogatást nyújtsanak, megkönnyítsék a más tagállamoknak történő átadást – akár kétoldalú megállapodások vagy egyezmények alapján, akár a tagállamok közötti együttműködés alapján –, vagy támogassák a harmadik országbeli állampolgárok távozását azokba a tagállamokba, amelyekben tartózkodási joggal rendelkeznek.

(62) Az Unió – a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret sérelme nélkül – pénzügyi és operatív támogatást nyújt e rendelet hatékony végrehajtásához. Amennyiben a tevékenységeket a Menekültügyi és Migrációs Alap tematikus eszközéből kell finanszírozni, azok végrehajthatók közvetlen, közvetett vagy megosztott irányítás keretében. A tagállamoknak a lehető legjobban ki kell használniuk a visszaküldés területén rendelkezésre álló, mindenekelőtt az (EU) 2021/1147 európai parlamenti és tanácsi rendeleten ([18]) alapuló uniós pénzügyi eszközöket, programokat és projekteket, valamint a Frontex által az (EU) 2019/1896 rendelet szerint nyújtott operatív támogatást.

(63) Az e rendelet eredményességéről való jelentéstételt és annak feltárását, hogy mely területeken van szükség javításra, a visszaküldési eljárások hatékonyságára, a harmadik országok együttműködésére, valamint a visszailleszkedési erőfeszítésekre vonatkozó meglévő, megbízható és összehasonlítható statisztikák gyűjtésére és az azokra vonatkozó elemzésekre kell alapozni. A 862/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([19]), az (EU) 2019/1896 rendeletben és a nemzeti jogban foglalt előírásokat a statisztikák relevanciájának biztosítása érdekében át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. Közös szabályokat és fogalommeghatározásokat kell megállapítani a releváns adatok gyűjtésére és bejelentésére vonatkozóan annak érdekében, hogy értékelni lehessen e rendelet hatását, és hogy ezek az adatok a jövőben hozzájáruljanak a megalapozott szakpolitikai döntések meghozatalához.

(64) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az európai kiutasítási határozat létrehozása céljából. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([20]) megfelelően kell gyakorolni.

(65) Ez a rendelet a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésének új közös rendszerét hozza létre, amelyet a nemzeti hatóságoknak közvetlenül kell végrehajtaniuk. Az új rendszer fontos újdonságokat vezet be, amelyek célja a visszaküldési eljárás hatékonyságának javítása, többek között a nem uniós visszaküldési célországok és a visszaküldések külső dimenziója tekintetében. Az e rendeletben meghatározott intézkedések gyors alkalmazásának biztosítása érdekében e rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetése napját követő napon hatályba kell lépnie. Az e rendelet 50. cikkének (2) bekezdésében nem említett rendelkezéseket, amelyek a 2008/115/EK irányelv helyébe lépnek, és céljuk az említett irányelv által meghatározott jogi keret teljes felváltása, 2027. október 17-től kell alkalmazni annak érdekében, hogy meg lehessen tenni az összes szükséges előkészítő és operatív lépést, és biztosítani lehessen e rendelet zökkenőmentes, hatékony és következetes végrehajtását uniós és nemzeti szinten, valamint el lehessen kerülni az említett irányelv és az e rendelet közötti bármiféle átfedést. A 2001/40/EK és a 2008/115/EK irányelvet, valamint a 2004/191/EK tanácsi határozatot ([21]) ezért az említett naptól kezdve hatályon kívül kell helyezni.

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1147 rendelete (2021. július 7.) a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap létrehozásáról (HL L 251., 2021.7.15., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács 862/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról, valamint a külföldi állampolgárságú munkavállalókra vonatkozó statisztikák összeállításáról szóló 311/76/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 199., 2007.7.31., 2. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj).

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([21]) A Tanács 2004/191/EK határozata (2004. február 23.) a harmadik országok állampolgárainak kitoloncolásáról hozott határozatok kölcsönös elismeréséről szóló 2001/40/EK irányelv alkalmazásából adódó pénzügyi aránytalanságok kiegyenlítését célzó kritériumok és gyakorlati szabályok megállapításáról (HL L 60., 2004.2.27., 55. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj).

(66) Mivel e rendelet célját, nevezetesen a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése hatékonyságának javítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a tagállamok közötti közös és koherens megközelítés biztosítását célzó intézkedés terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(67) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e rendelet a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az említett jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően az e rendeletről szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e.

(68) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország – az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló 19. jegyzőkönyvvel összhangban – nem vesz részt, és az Írországra nézve – az említett jegyzőkönyv 4. cikkére is figyelemmel – nem kötelező és nem alkalmazandó.

(69) Izland és Norvégia tekintetében e rendelet az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás ([22]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozat ([23]) 1. cikkének C. pontjában említett területhez tartoznak.

(70) Svájc tekintetében e rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás ([24]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2008/146/EK tanácsi határozat ([25]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke C. pontjában említett területhez tartoznak.

(71) Liechtenstein tekintetében e rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról létrejött jegyzőkönyv értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2011/350/EU tanácsi határozat ([26]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke C. pontjában említett területhez tartoznak.

([22]) HL L 176., 1999.7.10., 36. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([23]) A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([24]) HL L 53., 2008.2.27., 52. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([25]) A Tanács 2008/146/EK határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

([26]) A Tanács 2011/350/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a belső határokon történő ellenőrzés megszüntetéséhez és a személyek mozgásához kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

(72) E rendelet a 2003. évi csatlakozási okmány 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a schengeni vívmányokon alapuló, illetve azokkal egyéb módon összefüggő jogi aktus.

(73) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultációra került sor, és a biztos 2025. május 23-án véleményt nyilvánított,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

(1) Ez a rendelet létrehozza a tagállamok területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok (a továbbiakban: a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok) hatékony visszaküldésére vonatkozó közös rendszert, összhangban az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: a Charta) által elismert alapvető jogokkal és az uniós jog alapvető elveivel, valamint az alkalmazandó – többek között az emberi jogokra vonatkozó –nemzetközi kötelezettségekkel.

(2) E rendelet célja, hogy az (EU) 2024/1351 rendelet 3. cikkében, 4. cikkének h) pontjában és 5. cikkének e) pontjában meghatározott átfogó megközelítést figyelembe véve tegye lehetővé a tagállamok számára a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok hatékony visszaküldésének biztosítását.

2. cikk

Hatály

(1) Ez a rendelet a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó.

(2) Ez a rendelet nem alkalmazandó az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet [27] 2. cikkének 5. pontjában foglalt fogalommeghatározás szerinti, a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyekre.

(3) Ez a rendelet nem érinti az (EU) 2024/1351 rendelet, az (EU) 2024/1348 rendelet és az (EU) 2024/1349 rendelet rendelkezéseit.

(4) E cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül, ez a rendelet nem alkalmazandó azokra a harmadik országbeli állampolgárokra:

a) akiknek a külső határokon megtagadták a beléptetését az (EU) 2016/399 rendelet 14. cikkével összhangban, vagy – azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező – akiknek megtagadták beléptetését egy ilyen tagállam területére az egyenértékű nemzeti joggal összhangban;

b) akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő jogellenes átlépése kapcsán elfogtak vagy feltartóztattak, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogosultságot az adott tagállamban való tartózkodásra;

[27] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

c) akiket a nemzeti jog szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként kiutasítanak;

d) akik kiadatási eljárás alatt állnak.

(5) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy ezt a rendeletet alkalmazzák a harmadik országbeli állampolgárok (4) bekezdés a), b) és c) pontjában említett egy vagy több kategóriájára. Ezekben az esetekben ezt a rendeletet a harmadik országbeli állampolgárok említett kategóriáira attól a naptól kell alkalmazni, amelyen a tagállam értesíti döntéséről a többi tagállamot és a Bizottságot.

(6) Amennyiben egy tagállam úgy dönt, hogy ezt a rendeletet olyan harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazza, akiket büntetőjogi szankcióként kiutasítás hatálya alatt állnak, az 5., a 7. és a 8. cikk nem alkalmazandó.

(7) Azon harmadik országbeli állampolgárok tekintetében, akik a (4) bekezdés a) vagy b) pontjával összhangban nem tartoznak e rendelet hatálya alá, a tagállamok biztosítják, hogy a velük szemben alkalmazott bánásmód és védelmi szint ne legyen kedvezőtlenebb, mint a 10. cikk (9) és (10) bekezdésében, a 11. cikk (2) bekezdésében, a 11. cikk (6) bekezdésének c) és e) pontjában, a 32. cikk (1)–(6) bekezdésében és a 33. cikkben meghatározottak, továbbá tiszteletben tartsa a visszaküldés tilalmának elvét.

(8) Ezt a rendeletet a tagállamok nemzeti büntetőjogának és különösen a jogellenes tartózkodással kapcsolatos hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókat – többek között szabadságvesztést – megállapító rendelkezéseknek a sérelme nélkül kell alkalmazni, feltéve hogy a szóban forgó büntetőeljárások és az ilyen szankciók alkalmazása nem veszélyezteti a hatékony visszaküldés megvalósítását.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „harmadik országbeli állampolgár”: bármely személy, aki nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 20. cikke értelmében vett uniós polgárnak és az (EU) 2016/399 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott, a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személynek;

2. „jogellenes tartózkodás”: olyan harmadik országbeli állampolgár jelenléte valamely tagállam területén, aki nem vagy már nem felel meg a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó, az (EU) 2016/399 rendelet 6. cikkében meghatározott beutazási feltételeknek, vagy az adott tagállamban való tartózkodás feltételeinek vagy – egy olyan tagállam esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező – az egyenértékű nemzeti jog szerinti beutazási, tartózkodási feltételeknek;

3. „visszaküldési célország”: a következők egyike:

   a) olyan harmadik ország, amely a harmadik országbeli állampolgár származási országa;

   b) olyan harmadik ország, amely hivatalosan a harmadik országbeli állampolgár korábbi tartózkodási helye;

   c) az Unió felé vezető úton elhelyezkedő, az Unió vagy a tagállamok által kötött visszafogadási megállapodásokkal vagy egyezményekkel összhangban tranzitországnak számító harmadik ország;

   d) az a) és b) pontban említettektől eltérő olyan harmadik ország, amelyben a harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási joggal rendelkezik;

e) olyan biztonságos harmadik ország, amelyre vonatkozóan a harmadik országbeli állampolgár nemzetközi védelem iránti kérelmét elfogadhatatlanság okán az (EU) 2024/1348 rendelet 38. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elutasították, vagy – azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező – az általuk a nemzeti jogba esetlegesen bevezetett egyenértékű rendelkezésekkel összhangban elutasították;

f) az első menedék országa, amelyre vonatkozóan a harmadik országbeli állampolgár nemzetközi védelem iránti kérelmét elfogadhatatlanság okán az (EU) 2024/1348 rendelet 38. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján elutasították, vagy azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező, az általuk a nemzeti jogukba esetlegesen bevezetett egyenértékű rendelkezésekkel összhangban elutasították;

g) az a), b) vagy d) pontban említettektől eltérő, olyan harmadik ország, amellyel e rendelet 14. cikkével összhangban olyan megállapodás vagy egyezmény jött létre, amelynek alapján a harmadik országbeli állampolgárt befogadják;

4. „kiutasítási határozat”: olyan közigazgatási vagy bírósági intézkedés vagy határozat, amely megállapítja vagy kimondja egy harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogellenességét, és megállapítja vagy elrendeli az említett harmadik országbeli állampolgárnak a tagállamok területe elhagyására vonatkozó kötelezettséget;

5. „visszaküldés”: olyan cselekmények, amelyek révén a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár:

a) a 8. pontban említettek szerint önkéntesen visszatér; vagy

b) az illetékes hatóságok által kitoloncolásra kerül a tagállamokból a kitoloncolást elrendelő határozatban vagy esettől függően a kiutasítási határozatban meghatározott visszaküldési célországok egyikébe;

6. „kitoloncolást elrendelő határozat”: olyan közigazgatási vagy bírósági intézkedés vagy határozat, amely megállapítja vagy kimondja, hogy a harmadik országbeli állampolgár a visszaküldési célországok közül egybe vagy többe kitoloncolható;

7. „kitoloncolás”: a kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat illetékes hatóságok általi végrehajtása a tagállamokból egy visszaküldési célországba történő fizikai szállítás révén;

8. „önkéntes visszatérés”: a távozási kötelezettségnek eleget tevő, jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárnak a kiutasítási határozatban meghatározott távozásra vonatkozó határidőn belüli vagy annak lejárta utáni, segítségnyújtással vagy anélkül történő, kitoloncoláshoz való folyamodás nélkül végrehajtott, önálló távozása a tagállamok területéről;

9. „szökés”: olyan cselekmény, amelynek következtében a harmadik országbeli állampolgár nem áll többé az illetékes közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok rendelkezésére;

10. „beutazási tilalom”: olyan közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely megtiltja a tagállamok területére való beutazást és a tagállamok területén való tartózkodást;

11. „visszaküldési művelet”: az illetékes hatóság által szervezett vagy koordinált, vagy a Frontex által támogatott művelet, amelynek keretében egy vagy több tagállam területéről harmadik országbeli állampolgárokat küldenek vissza.

4. cikk

Alapjogok

E rendelet alkalmazásakor a tagállamok a vonatkozó uniós jog, többek között a Charta, a vonatkozó nemzetközi jog, a nemzetközi védelemhez való hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek – különösen a visszaküldés tilalmának elve –, valamint az alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartásával járnak el.

II. FEJEZET

VISSZAKÜLDÉSI ELJÁRÁS

1. SZAKASZ

VISSZAKÜLDÉS ELRENDELÉSÉRE IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

5. cikk

Kiutasítási határozat

(1) A tagállam illetékes hatóságai a tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan a tagállamok területének elhagyására vonatkozó kötelezettséget megállapító vagy előíró kiutasítási határozatot hoznak.

(2) A kiutasítási határozatnak:

a) tartalmaznia kell a távozásra előírt határidőt, amely nem haladhatja meg a 30 napot, és amelynek lejártáig a harmadik országbeli állampolgárnak el kell hagynia a tagállamok területét; vagy

b) ki kell kötnie, hogy a harmadik országbeli állampolgárnak haladéktalanul el kell hagynia a tagállamok területét.

A távozásra vonatkozóan az első albekezdés a) pontjában említett határidő a nemzeti jog által előírtak szerint lerövidíthető.

A tagállamok a nemzeti jogukban meghatározhatják azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén a harmadik országbeli állampolgár számára távozásra vonatkozó határidőt kell előírni, vagy az adott harmadik országbeli állampolgárt azonnali távozásra kell kötelezni.

(3) A (2) bekezdés első albekezdésének a) pontjától eltérve, az egyedi eset konkrét körülményeinek kellő figyelembevétele mellett a kiutasítási határozat a távozásra vonatkozó határidőként 30 napot meghaladó időtartamot is meghatározhat.

(4) Az illetékes hatóságok meghosszabbíthatják a távozásra vonatkozóan a kiutasítási határozatban eredetileg megállapított határidőt az egyedi eset konkrét körülményeinek kellő figyelembevétele mellett, különös tekintettel a 44. cikk (3) bekezdése szerinti, a visszatérési és a visszailleszkedési programban való részvételre, vagy a 18. cikkben meghatározott együttműködési kötelezettség teljesítésére.

(5) Az illetékes hatóságok a 18. cikkben meghatározott együttműködési kötelezettségnek való meg nem felelés esetén lerövidíthetik a távozásra vonatkozóan a kiutasítási határozatban eredetileg megállapított határidőt.

(6) Azt a napot, amelytől kezdve a távozásra vonatkozó határidőt számítani kell, a nemzeti jog szerint kell meghatározni.

(7) A kiutasítási határozatot írásban kell meghozni, és annak tartalmaznia kell a ténybeli és jogi indokolást. A harmadik országbeli állampolgárt tájékoztatni kell a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről és azok igénybevételének határidejéről. A harmadik országbeli állampolgárral mihamarabb közölni kell a kiutasítási határozatot az azt kibocsátó tagállam nemzeti jogával összhangban. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási helye ismeretlen, a kiutasítási határozatot a nemzeti joggal összhangban kell közölni.

(8) Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy a (7) bekezdésben említett ténybeli indoklást egyáltalán nem, vagy csak korlátozottan adják meg, amennyiben a nemzeti jog rendelkezik a tájékoztatáshoz való jog korlátozásáról, vagy ha az a közrend, a közbiztonság vagy a nemzetbiztonság védelme, valamint a bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében szükséges. Ilyen esetekben a harmadik országbeli állampolgárt a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférés céljából tájékoztatni kell a kiutasítási határozat alapjául szolgáló okok lényegéről. Az arra vonatkozó kötelezettség, hogy a harmadik országbeli állampolgárt tájékoztatni kell az alapul szolgáló okok lényegéről, nem foglalja magában a minősített adatok közlésének kötelezettségét.

(9) A visszaküldési célországot vagy célországokat meg lehet határozni a kiutasítási határozatban vagy a 10. cikk (4) bekezdése szerint a kitoloncolás végrehajtása előtt. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár úgy dönt, hogy a kiutasítási határozatban vagy a kitoloncolást elrendelő határozatban meghatározott visszaküldési célországtól vagy célországoktól eltérő országba tér vissza önkéntesen, nem szükséges a visszaküldési célországot meghatározó új határozatot kibocsátani.

(10) Az, ha a kitoloncolás akadályokba ütközik, még nem jelenti, hogy az illetékes hatóságok nem bocsáthatnak ki kiutasítási határozatot. Amennyiben a kiutasítási határozatban meghatározták a visszaküldési célországot, és megállapították a visszaküldés kockázatát, az említett visszaküldési célországba történő kitoloncolást a 11. cikk (1) bekezdésének a) pontjával összhangban el kell halasztani.

(11) A harmadik országbeli állampolgár számára kérésre biztosítani kell a kiutasítási határozat fő elemeinek írásbeli vagy szóbeli fordítását, a jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó információkat is beleértve, olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti. E célból az illetékes hatóságok adott esetben szabványosított fordítási szövegmintákat vagy számítógéppel támogatott vagy számítógéppel generált fordítási eszközöket használhatnak.

(12) A kiutasítási határozatot és a harmadik országbeli állampolgár jogszerű tartózkodását megszüntető határozatot egyazon jogi aktusban, vagy külön jogi aktusban de egyidejűleg és együtt, vagy az előbbit az utóbbit követően, indokolatlan késedelem nélkül kell kibocsátani, az V. fejezetben, valamint az uniós és a nemzetközi jog egyéb vonatkozó rendelkezéseiben előírt eljárási biztosítékok sérelme nélkül.

(13) A Bizottság legkésőbb 2027. április 17-ig végrehajtási jogi aktust fogad el az európai kiutasítási határozat formanyomtatványának megállapítása céljából. Az európai kiutasítási határozat tartalmazza a kiutasítási határozat, valamint adott esetben a kitoloncolást elrendelő határozat fő elemeit. Az említett végrehajtási jogi aktust a 47. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(14) A kiutasítási határozat meghozatalakor a tagállam igénybe veszi az európai kiutasítási határozatot, és azt az (EU) 2018/1860 rendelettel összhangban a Schengeni Információs Rendszeren keresztül rendelkezésre kell bocsátani.

(15) A (13) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktus elfogadásáig a tagállamok, valamint a Bizottság és a releváns uniós ügynökségek – például az eu-LISA – megkezdik az ahhoz szükséges jogi és technikai intézkedések bevezetését, hogy az európai kiutasítási határozat elérhetővé váljon a Schengeni Információs Rendszeren keresztül a (14) bekezdésben említett kötelezettség teljesítésének megkönnyítése érdekében. A Bizottság és a releváns uniós ügynökségek – például az eu-LISA – adott esetben támogatják a tagállamokat.

(16) 2027. október 17-ig a Bizottság és a releváns uniós ügynökségek – például az eu-LISA – intézkedéseket hajtanak végre annak érdekében, hogy a 7. cikk alkalmazásának hatékonyabbá tétele céljából biztosítsák az európai kiutasítási határozat automatizált kezelésének lehetőségét.

(17) A tagállamok 2027. október 17-ig értesítik a Bizottságot a (14) bekezdésben említett kötelezettség teljesítése érdekében bevezetett szükséges jogi és technikai intézkedésekről.

6. cikk

Kivételek a kiutasítási határozat meghozatalának kötelezettsége alól

(1) A tagállamok illetékes hatóságai dönthetnek úgy, hogy nem hoznak kiutasítási határozatot az alábbi esetekben:

a) a harmadik országbeli állampolgárnak az (EU) 2016/399 rendelet 23a. cikkében meghatározott eljárás szerinti, másik tagállam részére történő átadása esetén;

b) a harmadik országbeli állampolgár kétoldalú megállapodások vagy egyezmények alapján vagy a 42. cikk szerinti, tagállamok közötti együttműködés keretében másik tagállam részére történő átadása esetén;

c) ha a harmadik országbeli állampolgár olyan személy, akinek jogellenes tartózkodását az (EU) 2016/399 rendelet 8. cikkével összhangban a külső határon a kiutazáskor végzett határforgalom-ellenőrzés, vagy – azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező – a nemzeti jog szerinti, az említettel egyenértékű ellenőrzés keretében észlelik, a lehető legnagyobb mértékben elkerülve az érintett harmadik országbeli állampolgár távozásának elhalasztását.

(2) Nem hozható kiutasítási határozat abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár egy másik tagállam által kiadott érvényes tartózkodási engedéllyel, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkezik.

(3) Az e cikk (2) bekezdésében említett esetekben azon tagállam, amelynek területén a harmadik országbeli állampolgár jogellenesen tartózkodik, kötelezi az adott harmadik országbeli állampolgárt, hogy haladéktalanul távozzon a másik tagállam területére. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár ennek nem tesz eleget, vagy ha a harmadik országbeli állampolgár azonnali távozása közrendi, közbiztonsági vagy nemzetbiztonsági okokból szükséges, az a tagállam, amelynek területén a harmadik országbeli állampolgár jogellenesen tartózkodik, a 42. cikk alapján együttműködésre kérheti a többi tagállamot, vagy az 5. cikkel összhangban kiutasítási határozatot hozhat

(4) Nem hozható kiutasítási határozat azokban az esetekben, amikor a 7. cikkben foglalt eljárás alkalmazására kerül sor.

7. cikk

Másik tagállam által hozott kiutasítási határozat elismerése és végrehajtása

(1) Az a tagállam, amelynek területén a harmadik országbeli állampolgár jogellenesen tartózkodik (a továbbiakban: a végrehajtó tagállam), elismerheti és végrehajthatja egy másik tagállam (a továbbiakban: a kibocsátó tagállam) által az adott harmadik országbeli állampolgárral szemben az 5. cikk (1) bekezdése, illetve a 10. cikk (3) bekezdése alapján kibocsátott, végrehajtható kiutasítási határozatot, illetve adott esetben kitoloncolást elrendelő határozatot. A végrehajtásnak az európai kiutasítási határozatban rendelkezésre álló információkon kell alapulnia, és azt a nemzeti szabályokkal és a 10. cikkben meghatározott eljárásokkal összhangban kell elvégezni.

(2) Az elismerésnek nem kell a közigazgatási eljárás formáját öltenie. A tagállamok nem kötelesek közigazgatási határozatokat vagy intézkedéseket hozni az elismerés céljából.

(3) Amennyiben egy tagállam az (1) bekezdés szerint nem ismeri el vagy nem hajtja végre a kiutasítási határozatot vagy a kitoloncolást elrendelő határozatot, ez a tagállam az 5. cikkben foglalt feltételeknek megfelelően kiutasítási határozatot, vagy a 10. cikk (3) bekezdése szerint kitoloncolást elrendelő határozatot bocsát ki.

(4) Amennyiben egy tagállam az (1) bekezdés szerint elismeri vagy végrehajtja a kiutasítási határozatot vagy a kitoloncolást elrendelő határozatot, felfüggeszti a kitoloncolást, ha a kibocsátó tagállamban felfüggesztik a kiutasítási határozat vagy a kitoloncolást elrendelő határozat joghatásait, és az 5. cikkben foglalt feltételeknek megfelelően kiutasítási határozatot bocsáthat ki.

(5) Amennyiben a kibocsátó tagállam felfüggeszti vagy visszavonja a kiutasítási határozatot, vagy ha a kiutasítási határozatot valamely közigazgatási hatóság vagy bíróság megsemmisíti, a végrehajtó tagállam az 5. cikkben foglalt feltételeknek megfelelően kiutasítási határozatot bocsát ki.

(6) A kibocsátó tagállam az (EU) 2018/1860 rendelettel összhangban kérésre a végrehajtó tagállam rendelkezésére bocsátja a kiutasításhoz vagy a kitoloncoláshoz szükséges valamennyi rendelkezésre álló adatot és dokumentumot.

(7) E cikk alkalmazása nem érinti a 6. cikkben meghatározott kivételek alkalmazását.

(8) A tagállamok az 5. cikk (13) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktus elfogadásának napjáig megkezdik az olyan előkészítő lépések megtételét, amelyek megkönnyíthetik a más tagállamok által hozott kiutasítási határozatok vagy kitoloncolást elrendelő határozatok elismerését, beleértve adott esetben a nemzeti rendszereikbe bevezetendő jogi és technikai intézkedéseket, a nemzeti informatikai rendszereken elvégzendő változtatásokat, továbbá a releváns képzéseket és a kísérleti projektekhez kapcsolódó tevékenységeket.

(9) 2029. október 17-ig a Bizottság értékeli az e cikk (1) bekezdése szerinti kölcsönös elismerés végrehajtását, különösen a következők tekintetében:

a) a tagállamok bevezették-e az 5. cikk (15) bekezdésében említett, az európai kiutasítási határozatnak a Schengeni Információs Rendszeren keresztül történő elérhetővé tételére irányuló jogi és technikai intézkedéseket, és azok hatékonyak-e;

b) a tagállamok bevezették-e az 5. cikk (16) bekezdésében említett, az európai kiutasítási határozat automatizált kezelését biztosító jogi és technikai intézkedéseket;

c) a kiutasítási határozatok és a kitoloncolást elrendelő határozatok elismerésének és végrehajtásának hatékonysága;

d) az ebből eredően a nemzeti igazságszolgáltatási és közigazgatási rendszerekre nehezedő teher; továbbá

e) a vonatkozó képzések és a kísérleti projektekhez kapcsolódó tevékenységek eredményei.

(10) A (9) bekezdésben említett értékelés alapján a Bizottság adott esetben jogalkotási javaslatokat nyújt be – beleértve a hatékony visszaküldések biztosítását szolgáló célzott módosításokat is – a más tagállam által hozott, végrehajtható kiutasítási határozatok és kitoloncolást elrendelő határozatok kötelező elismerésének és végrehajtásának bevezetése céljából. Amennyiben a Bizottság nem nyújt be javaslatot, ennek okát ismerteti.

2. SZAKASZ

BEUTAZÁSI TILALOM

8. cikk

Beutazási tilalom elrendelése

(1) A kiutasítási határozatokkal együtt beutazási tilalmat kell elrendelni, amennyiben:

a) a harmadik országbeli állampolgárral szemben a 10. cikkel összhangban kitoloncolást rendeltek el;

b) a harmadik országbeli állampolgár nem felel meg a tagállamok területének elhagyására vonatkozó kötelezettségnek az 5. cikkel összhangban megállapított határidőn belül; vagy

c) a harmadik országbeli állampolgár a 13. cikk értelmében biztonsági kockázatot jelent.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltaktól eltérő esetekben az illetékes hatóságok a releváns körülményeket – különösen a harmadik országbeli állampolgár együttműködési készségét – figyelembe véve a kiutasítási határozattal vagy a kitoloncolást elrendelő határozattal együtt beutazási tilalomról is rendelkezhetnek.

(3) A beutazási tilalmat a kiutasítási határozat részeként vagy a kitoloncolást elrendelő határozat részeként, vagy attól külön, írásban kell kiadni. A harmadik országbeli állampolgárral közölni kell a beutazási tilalmat olyan nyelven, amelyet megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti. E célból az illetékes hatóságok adott esetben szabványosított fordítási szövegmintákat vagy számítógéppel támogatott vagy számítógéppel generált fordítási eszközöket használhatnak.

(4) Az illetékes hatóságok kiutasítási határozat kibocsátása nélkül is elrendelhetnek beutazási tilalmat olyan harmadik országbeli állampolgárral szemben, aki jogellenesen tartózkodott a tagállamok területén, akinek jogellenes tartózkodását az (EU) 2016/399 rendelet 8. cikkével összhangban a kiutazáskor végzett határforgalom-ellenőrzés, vagy – azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező – a nemzeti jog szerinti, az említettel egyenértékű ellenőrzés keretében észlelték. Ezekben az esetekben a beutazási tilalom azután is elrendelhető és közölhető, hogy a harmadik országbeli állampolgár elhagyta a tagállamok területét, a lehető legnagyobb mértékben elkerülve az érintett harmadik országbeli állampolgár távozásának elhalasztását.

(5) Amennyiben egy jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár a kiutasítási határozat kibocsátása előtt elhagyja a tagállamok területét, az illetékes hatóságok kiutasítási határozat kibocsátása nélkül is elrendelhetnek beutazási tilalmat.

(6) Amennyiben a beutazási tilalom elrendelésének indokai a kiutasítási határozat meghozatalát követően merültek fel, az illetékes hatóságok új kiutasítási határozat kibocsátása nélkül is elrendelhetnek beutazási tilalmat.

(7) Az illetékes hatóságok egyedi esetekben eltekinthetnek a beutazási tilalom elrendelésétől humanitárius okokból, ha a harmadik országbeli állampolgár emberkereskedelem áldozata, vagy ha a harmadik országbeli állampolgár megfelelően együttműködik az illetékes hatóságokkal, beleértve a részvételt egy visszatérési és visszailleszkedési programban.

(8) A beutazási tilalom időtartamát az egyedi eset valamennyi releváns körülményének megfelelő figyelembevételével kell meghatározni legfeljebb 10 évre. A 13. cikk (5) bekezdése a) pontjának sérelme nélkül legfeljebb 20 évre szóló beutazási tilalom rendelhető el kellően megalapozott indokkal minden olyan esetben, amikor az a harmadik országbeli állampolgár tagállamok területére való belépésének megakadályozásához szükségesnek minősül.

(9) A beutazási tilalom időtartama attól a naptól számítandó, amikor a harmadik országbeli állampolgár elhagyta a tagállamok területét.

9. cikk

A beutazási tilalom visszavonása, felfüggesztése vagy időtartamának lerövidítése

(1) A (2) és (3) bekezdés sérelme nélkül a kibocsátó tagállam illetékes hatósága a beutazási tilalmat visszavonhatja, felfüggesztheti vagy időtartamát lerövidítheti, ha a harmadik országbeli állampolgár igazolja, hogy önként visszatért.

(2) A (3) bekezdése sérelme nélkül a kibocsátó tagállam illetékes hatósága, amennyiben helyénvalónak tartja, a beutazási tilalmat visszavonhatja, felfüggesztheti vagy időtartamát lerövidítheti indokolt egyedi esetekben, többek között humanitárius okokból, valamennyi releváns körülmény figyelembevételével.

(3) A (4) bekezdés sérelme nélkül a harmadik országbeli állampolgár megfelelően indokolt kérelmet nyújthat be a beutazási tilalom visszavonása, felfüggesztése vagy időtartamának lerövidítése iránt, feltéve hogy távozott a tagállamok területéről.

(4) Az a harmadik országbeli állampolgár, akivel szemben a 8. cikk (8) bekezdésével vagy a 13. cikk (5) bekezdésének a) pontjával összhangban 10 évet meghaladó beutazási tilalmat rendeltek el, 10 évvel a tagállamok területéről való távozását követően kérheti a kibocsátó tagállamtól annak felülvizsgálatát, hogy a beutazási tilalom visszavonandó, felfüggesztendő vagy annak időtartama lerövidítendő-e, kellően figyelembe véve valamennyi releváns körülményt, beleértve adott esetben azt is, hogy a harmadik országbeli állampolgár a 13. cikk értelmében továbbra is biztonsági kockázatot jelent-e, és továbbra is szükséges-e a beutazási tilalom annak megakadályozásához, hogy az említett harmadik országbeli állampolgár belépjen a tagállamok területére. A felülvizsgálati kérelemnek megfelelően indokoltnak kell lennie.

(5) A tagállamok a beutazási tilalom visszavonásának feltételeként szabhatják a harmadik országbeli állampolgár kitoloncolásával kapcsolatos költségek megtérítését.

3. SZAKASZ

A VISSZAKÜLDÉS VÉGREHAJTÁSA

10. cikk

Kitoloncolás

(1) A tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést a kiutasítási határozat vagy kitoloncolást elrendelő határozat hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgár kitoloncolása céljából, ha:

a) a harmadik országbeli állampolgár nem tett eleget a tagállamok területének elhagyására vonatkozó, 5. cikk szerinti kötelezettségnek;

b) a harmadik országbeli állampolgár nem működik együtt az illetékes hatóságokkal;

c) a harmadik országbeli állampolgár a 13. cikk hatálya alá tartozik;

d) a harmadik országbeli állampolgár engedély nélkül továbbutazik egy másik tagállamba, beleértve azt is, ha az 5. cikk szerint megállapított időszak alatt teszi ezt;

e) az illetékes hatóságok a nemzeti jogban meghatározott, az a)–d) pontban felsoroltaktól eltérő okokból szükségesnek és arányosnak ítélik a kitoloncolást.

(2) E rendelet nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy engedélyezzék vagy megkönnyítsék az (1) bekezdés értelmében egyébként kitoloncolás hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgár önkéntes visszatérését, különösen, ha úgy ítélik meg, hogy az gyorsabb és hatékonyabb visszatérést eredményez.

(3) Az illetékes hatóságok a visszaküldés hatálya alá tartozó bármely harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan hozhatnak kitoloncolást elrendelő határozatot. Amennyiben kitoloncolást elrendelő határozatot hoznak, azt írásban kell kibocsátani, a kiutasítási határozattal azonos határozatba belefoglalva, vagy külön közigazgatási vagy bírósági intézkedésként vagy határozatként, vagy pedig egy másik közigazgatási vagy bírósági határozat részeként.

(4) Amennyiben még nem határoztak meg visszaküldési célországot, vagy az különbözik az előzőleg meghatározott visszaküldési célországtól, az illetékes hatóság a kitoloncolás végrehajtása előtt a kiutasítási határozatban vagy a kitoloncolást elrendelő határozatban meghatároz egy vagy több visszaküldési célországot.

(5) Amennyiben kitoloncolást elrendelő határozatot bocsátanak ki, annak tartalmaznia kell a ténybeli és jogi indokolást. A harmadik országbeli állampolgárt tájékoztatni kell a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről és azok igénybevételének határidejéről. A harmadik országbeli állampolgárral a kibocsátó tagállam nemzeti jogával összhangban mihamarabb közölni kell a kitoloncolást elrendelő határozatot.

(6) Amennyiben kitoloncolást elrendelő határozatot bocsátanak ki, a harmadik országbeli állampolgár kérésére biztosítani kell számára az említett határozat fő elemeinek írásbeli vagy szóbeli fordítását, a jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó információkat is beleértve, olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti. E célból az illetékes hatóságok adott esetben szabványosított fordítási szövegmintákat vagy számítógéppel támogatott vagy számítógéppel generált fordítási eszközöket használhatnak.

(7) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár jelzi azt, vagy ha a tagállami hatóságok arra utaló releváns jelekről szereznek tudomást, hogy a kitoloncolás sértené a visszaküldés tilalmának elvét, az illetékes hatóságok a harmadik országbeli állampolgárt a megfelelő eljárás alá vonják – ideértve adott esetben az (EU) 2024/1348 rendelet szerinti menekültügyi eljárást is vagy azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az említett rendelet nem kötelező és amelyek nemzeti jogukba ilyen rendelkezéseket vezettek be, az egyenértékű rendelkezések szerinti menekültügyi eljárást is –, vagy a nemzeti joggal összhangban értékelik, hogy a kitoloncolás megfelel-e a visszaküldés tilalma elvének. Az érintett harmadik országbeli állampolgárnak a lehető leghamarabb elő kell terjesztenie a saját személyes körülményeire vonatkozó releváns információkat azon állításának alátámasztása érdekében, hogy a kitoloncolás sértené a visszaküldés tilalmának elvét. Az illetékes hatóságok támaszkodhatnak az említett harmadik országbeli állampolgár visszaküldésének kockázatára vonatkozó korábbi értékelésekre, illetve figyelembe vehetik azokat. Csak akkor értékelhető úgy, hogy fennáll a visszaküldés kockázata, ha az erre vonatkozó információkat alátámasztották.

(8) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a kiutasítási határozatot kibocsátó vagy végrehajtó illetékes hatóságtól eltérő hatóság is elvégezheti a visszaküldés tilalmának elvével kapcsolatos értékelést.

(9) A kitoloncolás biztosítása érdekében hozott kényszerítő intézkedéseknek szükségesnek és arányosnak kell lenniük, és azok semmi esetre sem haladhatják meg az észszerű mértéket. Az intézkedéseket az alapvető emberi jogokat tiszteletben tartó nemzeti jognak megfelelően, és a harmadik országbeli érintett állampolgár méltóságának és testi épségének teljes mértékű tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani.

(10) A kitoloncolás légi úton történő végrehajtásakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük a 2004/573/EK tanácsi határozat ([28]) mellékletében meghatározott, a légi úton történő közös kitoloncolásokra vonatkozó biztonsági rendelkezésekről szóló közös iránymutatásokat.

11. cikk

A kitoloncolás elhalasztásának feltételei

(1) A 10. cikk szerinti kitoloncolást a következő körülmények fennállása esetén el kell halasztani:

a) ha az megsértené a visszaküldés tilalmának elvét; vagy

b) amennyiben és ameddig a kiutasítási határozatot a 28. cikkel összhangban felfüggesztik.

(2) A 10. cikk szerinti kitoloncolás az egyedi eset konkrét körülményeinek figyelembevételével elhalasztható. Amennyiben fennáll a szökés veszélye, e cikk (7) bekezdésének alapján további intézkedések alkalmazhatók.

(3) Ha a harmadik országbeli állampolgár a kitoloncolás elhalasztását kéri, a kérelmet megfelelően meg kell indokolnia.

([28]) A Tanács 2004/573/EK határozata (2004. április 29.) a harmadik államok kiutasított állampolgárainak két vagy több tagállam területéről történő kitoloncolására szolgáló közös légi járatok szervezéséről (HL L 261., 2004.8.6., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj).

(4) A tagállamok írásbeli igazolást adnak az érintett harmadik országbeli állampolgárnak az (1) vagy a (2) bekezdéssel összhangban történő halasztásról, és a halasztás időtartama alatt őt megillető jogokról. Az igazolás fordítása közölhető szóban a harmadik országbeli állampolgárral – többek között tolmácsolási szolgáltatások igénybevételével – olyan nyelven, amelyet megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti.

(5) A kitoloncolás elhalasztását a releváns körülmények változása esetén felül kell vizsgálni.

(6) A harmadik országbeli állampolgár helyzetét illetően – beleértve az e rendeletben foglalt kötelezettségeknek való, harmadik országbeli állampolgár általi megfelelést – a következő tényezőket kell figyelembe venni azokban az időszakokban, amelyekre vonatkozóan a kitoloncolást elhalasztották:

a) alapvető szükségletek;

b) a család egysége a tagállam területén tartózkodó családtagokkal;

c) sürgősségi egészségügyi ellátás és a betegségek alapvető kezelése;

d) a kiskorúak alapfokú oktatásban való részvétele – tartózkodásuk időtartamától függően;

e) a kiszolgáltatott személyek sajátos szükségletei.

(7) Ha a kitoloncolást elhalasztják, a feltételek teljesülése esetén alkalmazni lehet a 18., a 23. és a 29. cikkben meghatározott intézkedéseket.

12. cikk

A kitoloncolás nyomon követése

A tagállamok biztosítják egy független kitoloncolás-nyomonkövetési rendszer rendelkezésre állását. A tagállamok e cikk alkalmazásában támaszkodhatnak a meglévő nyomonkövetési mechanizmusokra, például az (EU) 2024/1356 rendelet alapján létrehozott struktúrákra és szakértelemre.

13. cikk

A biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése

(1) E cikk akkor alkalmazandó a harmadik országbeli állampolgárokra, ha:

a) azok veszélyeztetik a közrendet, a közbiztonságot vagy a nemzetbiztonságot, beleértve azt is, ha rájuk vonatkozóan az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([29]) 24. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti figyelmeztető jelzés van érvényben;

b) észszerű jelek utalnak arra, hogy a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat ([30]) 2. cikkének (2) bekezdésében említett súlyos bűncselekményt követtek el, vagy olyan bűncselekményt követtek el, amely a nemzeti jog szerint legalább két év szabadságvesztéssel büntetendő, vagy több olyan bűncselekményt követtek el, amely a nemzeti jog szerint egyenként is legalább egy év szabadságvesztéssel büntetendő;

([29]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1861 rendelete (2018. november 28.) a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj).

([30]) A Tanács 2002/584/IB kerethatározata (2002. június 13.) az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról (HL L 190., 2002.7.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

c) észszerű jelek utalnak arra, hogy az érintett személy az (EU) 2017/541 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([31]) említett bűncselekmények valamelyikének elkövetésében érintett;

d) észszerű jelek utalnak arra, hogy az e bekezdés b) és c) pontjában említett bűncselekményt szándékoznak elkövetni egy tagállam területén;

e) észszerű jelek utalnak arra, hogy a nemzeti jogban meghatározott bármely egyéb biztonsági fenyegetést jelentenek.

(2) Az (1) bekezdés b), c) és d) pontja alkalmazandó a harmadik országbeli állampolgárokra is, amennyiben észszerű jelek utalnak arra, hogy az említett pontokban hivatkozott bűncselekmények vagy cselekmények elkövetésére felbujtottak vagy azokban más módon részt vettek.

(3) Az e cikk hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokkal szemben a 10. cikkel összhangban kitoloncolást kell elrendelni.

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az e cikk hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó kiutasítási határozatokat prioritásként kezeljék és hajtsák végre.

(5) E rendelet vonatkozó rendelkezéseitől eltérve, az e cikk hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok:

a) a 8. cikkel összhangban beutazási tilalom hatálya alá vonhatók, amely meghaladja a 8. cikk (8) bekezdésében előírt maximális időtartamot, vagy – ha az indokolt és a harmadik országbeli állampolgár által jelentett biztonsági kockázattal arányos – határozatlan idejű beutazási tilalom alá vonhatók; ilyen esetekben a 9. cikk (4) bekezdését alkalmazni kell;

b) a 29. cikk (3) bekezdésének c) pontjával összhangban őrizetben tarthatók;

c) büntetés-végrehajtási intézetben, és amennyire lehetséges, a szabadságvesztés büntetésüket töltő személyektől elkülönítve őrizetben tarthatók;

d) a 30. cikk (3) bekezdésében említett maximális időtartamot meghaladó további időtartamokra őrizetben tarthatók, amely időtartamokat valamely bíróság határozza meg az egyedi eset körülményeinek figyelembevételével, és amelyet valamely bíróság legalább háromhavonta felülvizsgál.

(6) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgárok által a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra jelentett, az (1) bekezdés a) pontjában említett veszély nem kezelhető hatékonyan e cikk alapján, a tagállamok a nemzeti jogban egyéb intézkedésekről rendelkezhetnek. A tagállamok biztosítják, hogy a vonatkozó határozat meghozatalakor az intézkedés szükséges és arányos legyen, tekintettel az említett veszély súlyosságára vagy az érintett személy által jelentett veszélyre.

(7) A tagállamok támaszkodhatnak az összes releváns körülménynek az illetékes hatóságok által a korábbi szakaszokban – többek között a menekültügyi, a vízum- és a határellenőrzési eljárásokkal, beleértve az előszűréssel összefüggésben – elvégzett, meglévő alapos biztonsági értékelésére.

([31]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/541 irányelve (2017. március 15.) a terrorizmus elleni küzdelemről, a 2002/475/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról, valamint a 2005/671/IB tanácsi határozat módosításáról (HL L 88., 2017.3.31., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

14. cikk

Visszaküldés olyan harmadik országba, amellyel megállapodás vagy egyezmény megkötésére került sor

(1) A jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországba történő visszaküldéséhez megállapodást vagy egyezményt kell kötni az említett harmadik országgal. Ilyen megállapodások, illetve egyezmények csak akkor köthetők meg egy harmadik országgal, ha a nemzetközi joggal összhangban tiszteletben tartják a nemzetközi emberi jogi normákat és elveket, köztük a visszaküldés tilalmának elvét.

(2) Az (1) bekezdés szerint megkötött megállapodásban vagy egyezményben meg kell határozni a következőket:

a) a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak a tagállamokból a 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországba történő visszaküldésére alkalmazandó eljárások;

b) a harmadik országbeli állampolgár 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországban való tartózkodásának feltételei, beleértve az említett megállapodás vagy egyezmény feleinek kötelezettségeit és feladatait;

c) az (1) bekezdés második mondatában említett harmadik ország kötelezettségei;

d) az említett megállapodás vagy egyezmény megsértésének következményei, vagy a 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországban fennálló helyzetet hátrányosan befolyásoló jelentős változás következményei.

(3) Amennyiben az e cikk (1) bekezdése szerint megkötött megállapodás vagy egyezmény rendelkezik a 3. cikk 3. pontjának a)–d) pontjában említett visszaküldési célországba történő továbbküldésről, a megállapodásnak vagy egyezménynek az e cikk (2) bekezdésében foglaltakon kívül a következőket is meg kell határoznia:

a) következmények abban az esetben, ha a továbbküldés nem lehetséges;

b) az említett megállapodás vagy egyezmény részes feleinek kötelezettségei és feladatai;

c) a 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországban fennálló helyzetet hátrányosan befolyásoló jelentős változások következményei;

d) a megállapodás vagy egyezmény hatékony alkalmazását nyomon követő független szerv vagy mechanizmus;

Az e bekezdés első albekezdése szerinti megállapodás vagy egyezmény kiterjedhet a 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországban való őrizet feltételeire.

(4) A tagállamok megfelelő időben tájékoztatják az érintett tagállamokat az (1) bekezdésben említett megállapodásra vagy egyezményre irányuló, olyan harmadik országgal folytatott tárgyalásokról, amely az említett tagállamokkal közös határral rendelkezik. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot az (1) bekezdéssel összhangban megkötött bármely kétoldalú vagy többoldalú megállapodásról vagy egyezményről annak hatálybalépése előtt, vagy ha valamely megállapodást vagy egyezményt ideiglenesen kell alkalmazni, az ideiglenes alkalmazás megkezdése előtt. A Bizottságot és a többi tagállamot tájékoztatni kell az ilyen megállapodások vagy egyezmények bármely későbbi módosításáról vagy megszüntetéséről is.

(5) Kísérő nélküli kiskorúak nem küldhetők vissza a 3. cikk 3. pontjának g) alpontjában említett visszaküldési célországba az e cikk (1) bekezdésében említett megállapodás vagy egyezmény alapján.

4. SZAKASZ

KISKORÚAK VISSZAKÜLDÉSE

15. cikk

A gyermek legfőbb érdeke

E rendelet alkalmazásakor az illetékes hatóságok a gyermek legfőbb érdekét elsődlegesen szem előtt tartva kötelesek eljárni.

16. cikk

Kiskorúak életkorának megállapítása

(1) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár nyilatkozatai, a rendelkezésre álló igazoló dokumentumok vagy egyéb releváns jelek alapján kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiskorú-e, vagy sem, az illetékes hatóság a nemzeti vagy uniós joggal összhangban elvégezheti az életkor megállapítását. Ilyen életkor-megállapítás céljából az illetékes hatóság figyelembe veheti az (EU) 2024/1348 rendelet 25. cikkében foglalt eljárást.

(2) Az illetékes hatóság támaszkodhat a visszaküldési eljárás korábbi szakaszaiban vagy más vonatkozó eljárások során elvégzett, meglévő életkor-megállapításra.

(3) A tagállamok elismerhetik a más tagállamok által végzett életkor-megállapítás eredményeit, amennyiben az életkor-megállapítást az uniós joggal összhangban végezték el.

(4) Az életkor-megállapításon való részvétel – beleértve az orvosi vizsgálatot is – megtagadása nem akadályozza az illetékes hatóságot abban, hogy folytassa a visszaküldési eljárást. A részvétel megtagadása csak megdönthető vélelemnek tekinthető arra vonatkozóan, hogy a kérelmező nem kiskorú.

17. cikk

Kísérő nélküli kiskorúak visszaküldése

(1) A gyermek legfőbb érdekének kellő figyelembevételével a kiutasítást végrehajtó hatóságtól eltérő megfelelő szervek általi segítségnyújtást kell biztosítani a kiskorúak számára.

(2) Ki kell jelölni egy képviselőt vagy a gyermek legfőbb érdekének védelméért felelős személyt, hogy képviselje és segítse a kísérő nélküli kiskorút, és adott esetben eljárjon a nevében a visszaküldési folyamat során. Biztosítani kell, hogy a kijelölt képviselő megfelelően képzett legyen a gyermekbarát és az életkornak megfelelő kommunikáció terén, és hogy képes legyen kommunikálni – többek között tolmácsolási szolgáltatások igénybevételével – olyan nyelven, amelyet a kiskorú megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti. Az említett személy lehet az (EU) 2024/1346 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([32]) szerinti, képviselet ellátására kijelölt személy, amennyiben az említett irányelv 27. cikkének megfelelően jelölték ki.

(3) A kísérő nélküli kiskorút közvetlenül vagy a (2) bekezdésben említett képviselő vagy személy közreműködésével meg kell hallgatni, többek között a gyermek legfőbb érdekének meghatározásával összefüggésben. Legkésőbb a kísérő nélküli kiskorúaknak a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt az említett tagállam hatóságainak meg kell győződniük arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kijelölt gyámhoz vagy megfelelő befogadó létesítményéhez kerül a visszaküldési célországban.

([32]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1346 irányelve (2024. május 14.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L, 2024/1346, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

III. FEJEZET

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁR KÖTELEZETTSÉGEI

18. cikk

Együttműködési kötelezettség

(1) A harmadik országbeli állampolgárok kötelesek eleget tenni a tagállamok területének elhagyására vonatkozó kötelezettségnek, és a visszaküldési eljárás valamennyi szakaszában kötelesek együttműködni a tagállamok illetékes hatóságaival.

(2) A harmadik országbeli állampolgárok indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatják az illetékes hatóságokat az egyéni helyzetükben bekövetkezett minden olyan változásról, amely releváns e rendelet alkalmazása szempontjából.

(3) A tagállamok területének elhagyására vonatkozó kötelezettség sérelme nélkül a harmadik országbeli állampolgárok:

a) a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó visszaküldési eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező tagállam területén az illetékes hatóságok rendelkezésére kell, hogy álljanak, nem szökhetnek el többek között egy másik tagállamba, és kötelesek megjelenni az illetékes hatóság által meghatározott visszaküldést szolgáló szállítás indulásakor;

b) nem szegülhetnek ellen fizikailag vagy verbálisan a visszaküldésnek;

c) indokolatlan késedelem nélkül rendelkezésre kell, hogy bocsássanak minden olyan információt és fizikai és digitális dokumentumot és dokumentációt – beleértve azok másolatait és elektronikus példányait is –, amely a személyazonosságuk vagy állampolgárságuk megállapítása vagy ellenőrzése szempontjából releváns, vagy más szempontból lényeges a visszaküldési eljárás során, és amely a birtokukban van, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy be tudják szerezni, különösen úgy, hogy személyazonosító vagy úti okmányt bocsátanak az illetékes hatóságok rendelkezésére, vagy együttműködnek a személyazonosító vagy úti okmány beszerzésében;

d) nem semmisíthetik meg, tarthatják vissza, vagy tehetik egyéb módon elérhetetlenné a c) pontban említett információkat, dokumentumokat és dokumentációt, nem használhatnak álneveket csalárd szándékkal, nem közölhetnek egyéb hamis információkat szóban vagy írásban, illetve nem vezethetik félre a hatóságokat és nem akadályozhatják csalárd módon a visszaküldési eljárást egyéb csalárd módon;

e) abban az esetben, ha nem rendelkeznek személyazonosító vagy úti okmánnyal, erre magyarázatot kell, hogy adjanak;

f) tájékoztatást kell, hogy adjanak arról, hogy mely harmadik országokon utaztak át, az igénybe vett útvonalakról vagy más olyan harmadik országokról, amelyekkel a visszaküldést megkönnyítő egyéb kapcsolataik lehetnek;

g) az uniós és nemzeti jogban – többek között az (EU) 2024/1358 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([33]) 2. cikke (1) bekezdésének s) pontjában – meghatározott biometrikus adatokat kell, hogy szolgáltassanak;

h) eleget kell, hogy tegyenek a fuvarozók utazási követelményeinek és a harmadik országbeli hatóságok beutazási követelményeinek, beleértve az egészségügyi követelményeket is, amennyiben ezeket a követelményeket általában előírják a nemzetközi utazók számára;

([33]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1358 rendelete (2024. május 14.) a biometrikus adatok összehasonlítására szolgáló Eurodacnak az (EU) 2024/1351 és az (EU) 2024/1350 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2001/55/EK tanácsi irányelv hatékony alkalmazása és a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek azonosítása érdekében történő létrehozásáról, valamint a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, továbbá a 603/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1358, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

i) az illetékes hatóságok kérésére meg kell, hogy adják a pontos kapcsolattartási adataikat, beleértve azt az aktuális tartózkodási helyet, címet, azt a telefonszámot, ahol elérhetők, valamint – amennyiben rendelkezésre áll – egy e-mail-címet;

j) indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatást kell nyújtaniuk az i) pontban említett kapcsolattartási adatokban bekövetkező változásokról;

k) a visszaküldési eljárás során végig eleget kell tenniük a 20. cikk (1) bekezdése, valamint a 23. cikk (1) bekezdése alapján előírt bármely intézkedésnek;

l) meg kell adniuk valamennyi szükséges információt és nyilatkozatot az érintett harmadik országok illetékes hatóságaihoz úti okmányok beszerzése céljából benyújtott megkeresésekkel összefüggésben, és szükség szerint együtt kell működniük a harmadik országok említett hatóságaival;

m) személyesen vagy – ha az illetékes hatóságok megkövetelik – videokonferencia útján meg kell jelenniük az illetékes nemzeti vagy harmadik országbeli hatóságok előtt az e hatóságok által megjelölt helyen az úti okmányok megszerzése és személyazonosságuk vagy állampolgárságuk megállapítása céljából;

n) amennyiben az illetékes hatóságok előírják, visszatérési és visszailleszkedési tanácsadáson kell részt venniük;

o) eleget kell tenniük a visszaküldéssel kapcsolatban a nemzeti jogban előírt egyéb releváns további intézkedéseknek.

Az e cikk alapján a harmadik országbeli állampolgárra rótt kötelezettségek nem érintik a nemzeti jogban előírt, a visszaküldéshez nem kapcsolódó kötelezettségeket és intézkedéseket.

(4) A (3) bekezdés c) pontjában említett információknak, dokumentumoknak és dokumentációnak, vagy – ha ezek nem állnak rendelkezésre – azok másolatainak és elektronikus példányainak tartalmazniuk kell különösen a harmadik országbeli állampolgárok nyilatkozatait és a birtokukban lévő dokumentumokat az alábbiak tekintetében:

a) nevük, születési idejük és helyük, nemük és állampolgárságuk vagy állampolgárságaik vagy az a tény, hogy hontalanok;

b) családtagjaik és egyéb személyes adataik, amennyiben azok a visszaküldési eljárás lefolytatása vagy a visszaküldési célország meghatározása szempontjából lényegesek;

c) a harmadik országbeli állampolgárok személyazonosító vagy úti okmányának típusa, száma, érvényességi ideje és a kiállító ország, valamint az általuk rendelkezésre bocsátott egyéb olyan okmányok, amelyeket az illetékes hatóság lényegesnek ítél a személyazonosságuk megállapítása, a visszaküldési eljárás lefolytatása és a visszatérési célország meghatározása szempontjából;

d) egy másik tagállam vagy harmadik ország által kiállított tartózkodási engedély vagy egyéb engedély, amely a harmadik országbeli állampolgárok számára tartózkodási jogot biztosít;

e) egy másik tagállam által kiadott kiutasítási határozat, kitoloncolást elrendelő határozat vagy beutazási tilalom;

f) a korábbi tartózkodási ország vagy országok, hely vagy helyek, utazási útvonalak, tranzitországok és úti okmányok.

(5) Ha az illetékes hatóságok úgy döntenek, hogy a (3) bekezdés c) pontjában említett, a visszaküldéshez szükséges valamely dokumentumot megtartanak, gondoskodniuk kell arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár indokolatlan késedelem nélkül a dokumentumról fénymásolatot vagy a dokumentum visszatartásáról más megfelelő igazolást kapjon. Önkéntes visszatérés esetén az illetékes hatóságok vagy az indulás időpontjában, vagy a harmadik országba való megérkezéskor visszaszolgáltatják ezeket a dokumentumokat a harmadik országbeli állampolgárnak.

(6) A harmadik országbeli állampolgárnak a nemzeti jogban meghatározott kommunikációs eszközzel elérhetőnek kell lennie. A tagállamok nemzeti jogukban meghatározzák a kapcsolattartás módját és azt az időpontot, amikor a közlemény harmadik országbeli állampolgár részéről történő kézhezvétele és a harmadik országbeli állampolgárral való közlése megtörténtnek tekinthető, vagy a tagállamok vagy az Unió által kifejlesztett és/vagy támogatott digitális rendszereket használnak e kommunikáció céljára.

19. cikk

A szökés veszélye

(1) Egyedi esetben –az ellenkező bizonyításáig – fennáll szökés veszélye, amennyiben a következő kritériumok közül egy vagy több teljesül:

a) a harmadik országbeli állampolgár engedély nélkül lépett be vagy utazott tovább egy tagállam területére, akár harmadik országon keresztül történő átutazást követően is, vagy kísérletet tesz erre;

b) a harmadik országbeli állampolgár attól eltérő tagállam által hozott kiutasítási határozat hatálya alá tartozik, mint amelynek területén jelenleg jogellenesen tartózkodik, ideértve az (EU) 2018/1860 rendelet alapján a Schengeni Információs Rendszerbe bevitt figyelmeztető jelzések alapján észlelt eseteket is;

c) a harmadik országbeli állampolgár nem tesz eleget a 20. cikk (1) bekezdésével vagy a 22. cikkel összhangban előírt egy vagy több intézkedésnek, vagy kifejezi vagy kinyilvánítja erre vonatkozó szándékát;

d) a harmadik országbeli állampolgár érvényes beutazási tilalom megsértésével újból belépett a tagállamok területére.

(2) Az (1) bekezdés által nem szabályozott esetekben a szökés veszélyét az egyedi eset körülményeinek átfogó értékelése alapján kell megállapítani. Az értékelésnek figyelembe kell vennie a következő egy vagy több kritériumot a jogellenesen tartózkodó érintett harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan:

a) tartózkodási hely, állandó lakhely vagy megbízható cím hiánya;

b) a tagállamok területének az 5. cikk (2) bekezdésének a) pontjával összhangban meghatározott távozási határidőn belüli elhagyására vonatkozó kötelezettség be nem tartása;

c) ha az indulás küszöbön áll, és okkal feltételezhető, hogy a harmadik országbeli állampolgár meg szándékozik sérteni a 18. cikk (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott együttműködési kötelezettséget;

d) hamis vagy hamisított személyazonosító okmányok, úti okmányok, tartózkodási engedélyek vagy vízumok vagy beutazási feltételeket igazoló dokumentumok használata, ilyen okmányok megsemmisítése vagy egyéb módon történő eltüntetése, álnevek csalárd szándékkal történő használata, egyéb hamis információk szóbeli vagy írásbeli közlése, vagy a visszaküldési vagy visszafogadási eljárást egyéb csalárd módon történő akadályozása;

e) az illetékes hatóságok által előírt visszatérési és visszailleszkedési tanácsadásban való részvétel elmulasztása;

f) társadalmi kötődés hiánya, különösen a családi kötelékek hiánya, és elégtelen megélhetési források;

g) a 18. cikk (3) bekezdésének a)–d), f), h), k), l) és m) pontja szerinti kötelezettségek be nem tartása, ideértve az úti okmányok beszerzésével kapcsolatos együttműködés hiányát is;

h) az a)–g) ponttól eltérő kritériumok, amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik.

IV. FEJEZET

A VISSZAKÜLDÉS ELŐSEGÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK ÉS AZ ŐRIZET ALTERNATÍVÁI

20. cikk

Rendelkezésre állás a visszaküldési eljárás során

(1) A hatékony visszaküldés előkészítése és biztosítása, illetve a távozási és együttműködési kötelezettségnek való megfelelés további ösztönzése céljából a tagállamok a következő egy vagy több intézkedést rendelhetik el a harmadik országbeli állampolgárral szemben:

a) kötelezettség a tagállam területén belüli olyan földrajzi területen történő maradásra, amely területen belül szabadon mozoghat;

b) az illetékes hatóságok által kijelölt meghatározott címen vagy helyen való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség;

c) az illetékes hatóságoknál meghatározott időpontokban való személyes vagy a nemzeti jogban meghatározott más módon történő jelentkezésre vonatkozó kötelezettség;

d) az a)–c) pontban említettektől eltérő intézkedések, amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdésben említett bármely rendelkezés csak annyiban alkalmazható, amennyiben összeegyeztethető a kiszolgáltatott személyek sajátos szükségleteivel és a gyermek legfőbb érdekével.

(3) Az (1) bekezdésben említett intézkedések olyan harmadik országbeli állampolgárokra is kiszabhatók, akiket az illetékes hatóságokkal való együttműködésük hiánya miatt nem lehet kitoloncolni.

(4) Az illetékes hatóságok kérésre engedélyt adhatnak a harmadik országbeli állampolgárnak arra, hogy ideiglenesen ne feleljen meg az (1) bekezdésben említett valamely intézkedésnek.

(5) A harmadik országbeli állampolgárt tájékoztatni kell arról, hogy a (4) bekezdés szerinti engedélyt megadták-e.

(6) A harmadik országbeli állampolgár nem köteles a (4) bekezdés alapján engedélyt kérni a hatóságok vagy bíróságok előtti megjelenéshez, ha ez egyéb módon sértené az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségeket, és ha az adott harmadik országbeli állampolgár megjelenésére szükség van. A harmadik országbeli állampolgárnak előzetesen tájékoztatnia kell az illetékes hatóságokat az ilyen megjelenések időpontjáról.

(7) Az (1) bekezdés b) és c) pontjával összhangban elfogadott határozatokat írásban kell meghozni, azoknak arányosnak kell lenniük, és figyelembe kell venniük az érintett harmadik országbeli állampolgár sajátos körülményeit.

(8) A harmadik országbeli állampolgárt tájékoztatni kell az e cikk (1) bekezdésében említett intézkedések alkalmazására vonatkozó valamennyi határozatról, valamint a határozat be nem tartásának következményeiről, beleértve a 29. cikk szerinti őrizetet.

21. cikk

Vizsgálati intézkedések

(1) A nemzeti joggal összhangban egyéb, a visszaküldéshez nem kapcsolódó okból végezhető vizsgálati intézkedések sérelme nélkül a tagállamok illetékes hatóságai, amennyiben az szükséges, arányos és kellően indokolt a hatékony visszaküldés előkészítése vagy biztosítása érdekében:

a) átvizsgálhatják a harmadik országbeli állampolgár ruházatát, csomagjait, valamint – előzetes bírósági határozat vagy a vonatkozó nemzeti joggal összhangban hozott közigazgatási határozat alapján – amennyiben az szükséges, arányos és az ilyen átvizsgálás sürgőssége által kellően indokolt, átkutathatják lakóhelyét vagy más releváns helyiségeket;

b) a biometrikus adatok – többek között ujjnyomatok – szolgáltatására vonatkozó, a nemzeti jogban meghatározott kötelezettségnek való megfelelés biztosítása céljából közigazgatási intézkedéseket hoznak, amelyek magukban foglalhatják a kényszerítő eszközök végső eszközként történő alkalmazásának lehetőségét, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár nem szolgáltat biometrikus adatokat a 18. cikk (3) bekezdésének g) pontjában előírtak szerint;

c) átvizsgálhatnak és lefoglalhatnak személyes tárgyakat, elektronikus eszközöket és egyéb releváns tárgyakat;

d) amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik, egyéb vizsgálati intézkedéseket rendelhetnek el.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti bármely vizsgálati intézkedést az érintett harmadik országbeli állampolgár beleegyezése nélkül is végre lehet hajtani.

(3) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjával összhangban elrendelt bármely vizsgálati intézkedés során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, és az ilyen intézkedésekre az uniós és a nemzeti jogban előírt biztosítékok és jogorvoslatok vonatkoznak.

22. cikk

Az együttműködési kötelezettség be nem tartásának következményei

A 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott együttműködési kötelezettség és a 18. cikk (3) bekezdése szerinti követelmények be nem tartása esetén a tagállamok elrendelhetnek a 20. cikk (1) bekezdésében meghatározott egy vagy több intézkedést az érintett harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan, továbbá elrendelhetnek egyet vagy többet az alábbi intézkedések közül, amelyeknek hatékonynak és arányosnak kell lenniük:

a) amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik, egyes ellátások és juttatások megvonása vagy csökkentése, kivéve, ha ennek következtében a harmadik országbeli állampolgár nem tudná fedezni alapvető szükségleteit;

b) az önkéntes visszatérés előmozdítása érdekében nyújtott ösztönzők megvonása vagy csökkentése, beleértve a 44. cikk (3) bekezdése szerinti visszatérési és visszailleszkedési programok keretében nyújtott támogatás megvonását vagy csökkentését;

c) munkavállalási engedély kiadásának megtagadása vagy visszavonása, amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik;

d) a beutazási tilalom időtartamának meghosszabbítása a 8. cikk (8) bekezdésében előírt alkalmazandó maximumig;

e) büntetőjogi szankciók, beleértve a szabadságvesztést, amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik;

f) pénzbüntetés;

g) az a)–f) pontban említettektől eltérő egyéb intézkedések vagy jogkövetkezmények, amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik.

23. cikk

Az őrizet alternatívái

(1) A tagállamok az őrizet helyett az alábbi alternatívák közül egyet vagy többet is előírhatnak, figyelembe véve az érintett harmadik országbeli állampolgár egyedi körülményeit, beleértve a szökés veszélyének a 19. cikkel összhangban értékelt mértékét:

a) megfelelő pénzügyi biztosíték letétbe helyezése;

b) elektronikus távfelügyelet alkalmazása;

c) az a) és b) pontban említettektől eltérő intézkedések, amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések elsődleges célja a harmadik országbeli állampolgár hatékony és időben történő visszaküldésének biztosítása.

(3) Az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazásáról szóló határozatnak tartalmaznia kell a vonatkozó ténybeli és jogi indokolást.

(4) A harmadik országbeli állampolgárt írásban tájékoztatni kell az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazására vonatkozó valamennyi határozatról, valamint a határozat be nem tartásának következményeiről, beleértve a 29. cikk szerinti őrizetet.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az érintett személy kérelmére vagy hivatalból valamely bíróság felülvizsgálja az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazását célzó határozatokat.

IV. FEJEZET

BIZTOSÍTÉKOK ÉS JOGORVOSLATOK

1. SZAKASZ

ELJÁRÁSI BIZTOSÍTÉKOK

24. cikk

A tájékoztatáshoz való jog

(1) Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy a visszaküldés hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokat tájékoztatást kapjanak a következőkről:

a) az eljárás célja;

b) a harmadik országbeli állampolgárokra háruló, a 18. és 20. cikkben meghatározott kötelezettségek, a 22. cikk és a 29. cikk (3) bekezdésének e) pontja szerinti kötelezettségszegés következményei, az adott személlyel kapcsolatos, kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzés megléte a Schengeni Információs Rendszerben, valamint egy másik tagállam által a 7. cikkel összhangban kiadott kiutasítási határozat vagy kitoloncolást elrendelő határozat elismerése és végrehajtása;

c) a 44. cikk szerinti visszatérési és visszailleszkedési tanácsadás és programok;

d) az e rendelettel és a nemzeti joggal összhangban őket megillető eljárási jogok, különösen a 25. cikk szerinti, jogi segítségnyújtáshoz és képviselethez való jog.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást indokolatlan késedelem nélkül, olyan nyelven kell nyújtani, amelyet a harmadik országbeli állampolgár megért, vagy észszerűen vélelmezhető, hogy megért. Az említett tájékoztatás egységes tájékoztató adatlapon, papíron vagy elektronikus formában is nyújtható, és azt szükség esetén szóban ki kell egészíteni, fordítási és tolmácsolási szolgáltatások igénybevételével. Kísérő nélküli kiskorúak esetében a tájékoztatást az életkornak megfelelő módon, a 17. cikk (2) bekezdésében említett képviselőnek vagy a kiskorú segítésére kijelölt személynek a bevonásával kell nyújtani.

(3) Amennyiben az illetékes hatóság olyan kiutasítási határozat vagy kitoloncolást elrendelő határozat alapján folytatja kitoloncolással az eljárást, amely egynél több visszaküldési célországot határozott meg, a harmadik országbeli állampolgárt a kitoloncolás előtt kellő időben tájékoztatni kell arról a visszaküldési célországról, amelybe ki fogják toloncolni.

25. cikk

Jogi segítségnyújtás és képviselet

(1) A tagállamok a harmadik országbeli állampolgár kérésére biztosítják, hogy a 27. cikk szerinti, bíróság előtti jogorvoslat esetén rendelkezésére álljon a szükséges ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselet.

(2) Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy a kísérő nélküli kiskorúak képviselete és segítése oly módon történjen, amely által élni tudnak az e rendelet szerinti jogaikkal, és eleget tudnak tenni az e rendelet szerinti kötelezettségeiknek.

(3) Az ingyenes jogi segítségnyújtást és képviseletet jogi tanácsadóknak vagy a nemzeti jog alapján a harmadik országbeli állampolgárok számára segítség nyújtása vagy e személyek képviselete tekintetében elfogadott vagy engedélyezett egyéb megfelelően képzett személyeknek, vagy a nemzeti jog alapján a harmadik országbeli állampolgárok számára jogi szolgáltatások nyújtására vagy képviselet ellátására akkreditált nem kormányzati szervezeteknek kell biztosítaniuk.

(4) A tagállamok kizárhatják az ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselet biztosítását a jogorvoslati eljárásban, amennyiben:

a) úgy tekinthető, hogy a harmadik országbeli állampolgár elegendő anyagi forrással rendelkezik ahhoz, hogy saját költségén vegyen igénybe jogi segítséget és képviseletet;

b) úgy ítélik meg, hogy nincs valós esély arra, hogy a jogorvoslati kérelemnek helyt adjanak, vagy a jogorvoslati kérelem visszaélésszerű;

c) a fellebbezésre vagy felülvizsgálatra, ideértve az újratárgyalásokat vagy a fellebbezés felülvizsgálatát, a nemzeti jog szerint második vagy magasabb szintű jogorvoslatként került sor;

d) a harmadik országbeli állampolgárt már jogi tanácsadó segíti vagy képviseli.

(5) Az ingyenes jogi segítségnyújtást és képviseletet kérelmező harmadik országbeli állampolgárnak fel kell tárnia pénzügyi helyzetét, és haladéktalanul tájékoztatnia kell az illetékes hatóságokat a pénzügyi helyzetében bekövetkezett bármely jelentős változásról, kivéve, ha a nemzeti jog az adott személy pénzügyi helyzetétől függetlenül ingyenes jogi segítségnyújtást és képviseletet ír elő.

(6) A kísérő nélküli kiskorúaknak biztosított segítségnyújtás kivételével a tagállamok:

a) pénzügyi vagy időbeli korlátozásokat állapíthatnak meg az ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselet biztosítására vonatkozóan, feltéve, hogy az említett korlátozások nem önkényesek, és nem korlátozzák indokolatlanul az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz és képviselethez való hozzáférést;

b) megkövetelhetik a jogi segítségnyújtás és képviselet biztosításával összefüggésben felmerült költségek teljes vagy részleges megtérítését, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár pénzügyi helyzete javult a visszaküldési eljárás során, vagy amennyiben a harmadik országbeli állampolgár által nyújtott hamis információk alapján került sor az ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselet biztosítására;

c) előírhatják, hogy a díjak, valamint egyéb költségek és költségtérítések tekintetében a harmadik országbeli állampolgárokkal szembeni bánásmód azonos – de nem kedvezőbb – legyen azzal a bánásmóddal, amelyben a jogi segítségnyújtás és képviselet terén saját állampolgáraik általában részesülnek.

(7) A tagállamok különös eljárási szabályokat állapítanak meg a 27. cikknek megfelelő, bíróság előtti jogorvoslattal kapcsolatos ingyenes jogi segítségnyújtásra és képviseletre irányuló kérelmek benyújtásának és elbírálásának módjára vonatkozóan, vagy a hasonló jellegű belföldi keresetekre vonatkozó meglévő szabályokat alkalmazzák, feltéve, hogy az említett szabályok nem nehezítik meg rendkívüli módon vagy lehetetlenítik el az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz és képviselethez való hozzáférést.

(8) Ha valamely – bíróságtól eltérő – hatóság úgy határoz, hogy nem biztosítja az ingyenes jogi segítségnyújtást és képviseletet, mivel úgy ítéli meg, hogy nincs valós esély arra, hogy a jogorvoslati kérelemnek helyt adjanak, vagy a jogorvoslati kérelem visszaélésszerű, a kérelmező számára biztosítani kell a jogot, hogy e határozattal szemben bíróság előtt hatékony jogorvoslattal élhessen.

(9) A tagállamok a nemzeti joggal összhangban ingyenes jogi segítségnyújtást és képviseletet írhatnak elő a közigazgatási eljárás során.

2. SZAKASZ

JOGORVOSLATOK

26. cikk

A hatékony jogorvoslathoz való jog

(1) Az érintett harmadik országbeli állampolgár számára biztosítani kell a hatékony jogorvoslathoz való jogot, hogy az 5. cikk (1) bekezdésében, a 8. cikkben és a 10. cikk (3) bekezdésében említett határozatokat megtámadhassa a nemzeti jog alapján illetékes bíróság előtt.

(2) A hatékony jogorvoslatnak mind a ténybeli, mind a jogi kérdések teljes körű felülvizsgálatát magában kell foglalnia.

(3) Amennyiben a kiutasítási határozattal vagy a kitoloncolást elrendelő határozattal szembeni jogorvoslatért felelős bíróság tudomására hozott, kontradiktórius eljárásban kiegészített vagy pontosított ügyirat elemei arra utalnak, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár a visszaküldés kockázatának van kitéve, meg kell vizsgálni a visszaküldés tilalmának elvéből eredő követelményeknek való megfelelést.

(4) A kiutasítási határozat valamely nem lényegi elemének megsemmisítése vagy visszavonása nem eredményezi az érintett határozat többi részének megsemmisítését vagy visszavonását.

27. cikk

Az illetékes bíróság előtti jogorvoslat

(1) E rendelet alkalmazása céljából a tagállamok nemzeti jogukban megállapítják az 5. cikk (1) bekezdésében, a 8. cikkben és a 10. cikk (3) bekezdésében említett határozatokkal szemben az elsőfokú bíróság előtt a jogorvoslati kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidőt, amely nem haladhatja meg a 14 napot.

Az első albekezdéstől eltérően azon tagállamok, amelyek 2026. október 16-ig nemzeti jogukban a jogorvoslati kérelem benyújtására 30 napos vagy annál hosszabb határidőt írnak elő, a jogorvoslati kérelem benyújtására 30 napot meg nem haladó határidőt tarthatnak fenn vagy állapíthatnak meg nemzeti jogukban.

(2) Az (1) bekezdésben említett határidőt attól a naptól kezdődően kell számítani, amikor a harmadik országbeli állampolgárral közlik az 5. cikk (1) bekezdésében, a 8. cikkben és a 10. cikk (3) bekezdésében említett határozatok valamelyikét, vagy amikor azt a nemzeti jog szerint közöltnek kell tekinteni.

(3) Ha a kiutasítási határozat ugyanabban a jogi aktusban kap helyet, mint a harmadik országbeli állampolgár jogszerű tartózkodásának elutasításáról vagy megszüntetéséről szóló határozat, vagy ha a kiutasítási határozatot az említett határozat alapján adták ki, a kiutasítási határozat elleni jogorvoslat határidejei megegyeznek a nemzeti jogban a jogszerű tartózkodás megszüntetéséről vagy elutasításáról szóló határozat elleni jogorvoslatra megállapított határidőkkel.

(4) Amennyiben az 5. cikk (12) bekezdése szerint a kiutasítási határozattal együtt beutazási tilalmat rendelnek el, vagy kitoloncolást elrendelő határozatot bocsátanak ki, azok ellen az említett kiutasítási határozattal együtt, ugyanazon bíróság előtt, azonos eljárás keretében és azonos határidőkön belül kell jogorvoslattal élni. Ha a beutazási tilalom elrendelése vagy a kitoloncolást elrendelő határozat kibocsátása a kiutasítási határozattól elkülönítve történik, vagy az az egyetlen megtámadott határozat, az ellen külön jogorvoslatnak van helye.

28. cikk

Halasztó hatály

(1) E rendelet ugyan nem rendelkezik a jogorvoslati kérelem automatikus halasztó hatályáról, a tagállamok – a Charta 47. cikkét teljeskörűen tiszteletben tartva – biztosítják, hogy az illetékes elsőfokú bíróság az 5. cikk és a 10. cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatok végrehajtását megelőzően felfüggeszthesse a kitoloncolást. A kitoloncolás az érintett harmadik országbeli állampolgár kérésére a 27. cikk szerinti jogorvoslati kérelem benyújtására rendelkezésre álló időtartamra, vagy jogorvoslati kérelem benyújtása esetén az annak elbírálásáig tartó időszakra felfüggeszthető, kivéve, ha a nemzeti jog azt is előírja, hogy az ilyen határozat végrehajtása hivatalból felfüggeszthető. Ez a bekezdés nem érinti a nemzeti jog azon rendelkezéseit, amelyek szerint az elsőfokú bíróság előtti jogorvoslatok automatikus halasztó hatállyal bírnak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelem értékelése során a bíróság felhasználhatja a tudomására hozott ügyiratban szereplő anyagokat, beleértve a fennálló releváns körülményekről a visszaküldési eljárás és adott esetben a menekültügyi eljárás korábbi szakaszaiban készített bármely értékelést.

(3) Ha az első vagy későbbi jogorvoslat tárgyában hozott határozat ellen újabb jogorvoslati kérelmet nyújtanak be, a kitoloncolás nem függeszthető fel, kivéve, ha a nemzeti jog biztosítja az ilyen jogorvoslatok halasztó hatályát, vagy ha a harmadik országbeli állampolgár kérelmezi a felfüggesztést, és az illetékes bíróság az egyedi eset konkrét körülményeinek figyelembevételével úgy határoz, hogy helyt ad a kérelemnek.

VI. FEJEZET

ŐRIZET

29. cikk

Az őrizet indokai

(1) E rendelet értelmében a tagállamok az egyes ügyek egyedi elbírálása alapján, és kizárólag akkor tarthatnak őrizetben harmadik országbeli állampolgárt, ha az őrizet arányos.

(2) A tagállamok kizárólag visszaküldés – beleértve a visszaküldés előkészítését is –, visszafogadás vagy a kitoloncolás végrehajtása céljából tarthatnak őrizetben harmadik országbeli állampolgárt.

(3) Harmadik országbeli állampolgárt kizárólag az őrizet alábbi indokai közül egy vagy több alapján lehet őrizetben tartani:

a) fennáll a szökés veszélye, amely a 19. cikk szerint került megállapításra;

b) a harmadik országbeli állampolgár meghiúsítja vagy akadályozza a visszafogadást, a kiutasítás előkészítését vagy a kitoloncolást;

c) a harmadik országbeli állampolgár a 13. cikk értelmében biztonsági kockázatot jelent;

d) személyazonosságának vagy állampolgárságának meghatározása vagy ellenőrzése céljából;

e) a 18. cikk (3) bekezdésének a)–d), f), h), k), l) és m) pontja szerinti kötelezettségek be nem tartása, ideértve az úti okmányok beszerzésével kapcsolatos együttműködés hiányát is;

f) a nemzeti jogban előírt, a visszaküldéssel kapcsolatos egyéb szükséges és arányos releváns indokok a hatékony visszaküldési eljárások biztosítása érdekében.

(4) Az őrizetet közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok rendelik el. Az őrizetet írásbeli határozattal kell elrendelni, feltüntetve az annak alapjául szolgáló ténybeli és jogi indokokat, valamint a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket. A határozatot szóban vagy írásban közölni kell a harmadik országbeli állampolgárral – többek között tolmácsolási vagy fordítási szolgáltatások igénybevételével – olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár megért, vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért.

(5) A harmadik országbeli állampolgár (2) bekezdés szerinti őrizete során a tagállamok figyelembe veszik, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiszolgáltatott személy-e.

30. cikk

Az őrizet időtartama

(1) Az őrizet időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, ameddig a 29. cikkben megállapított indokok fennállnak, és az őrizet a harmadik országbeli állampolgár hatékony és sikeres visszaküldésének biztosításához szükséges.

(2) Amennyiben úgy látszik, hogy a 29. cikkben megállapított indokok már nem állnak fenn, a harmadik országbeli állampolgárt szabadon kell bocsátani az e rendelet szerinti őrizetből. E szabadon bocsátás nem zárja ki a 20. és a 23. cikk szerinti intézkedések alkalmazását.

(3) Az őrizet időtartama egy tagállamban nem haladhatja meg a 12 hónapot. Amennyiben a visszaküldési eljárás valószínűleg tovább tart az érintett harmadik országbeli állampolgár együttműködésének hiánya vagy a szükséges okmányok harmadik országoktól való beszerzésének késedelme, vagy a nemzeti jogban előírt egyéb kivételes körülmények miatt, az őrizet hosszabb ideig is alkalmazható, de annak időtartama egy tagállamban nem haladhatja meg a 24 hónapot.

Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár egy másik tagállamba utazott tovább, és magatartása az őrizetet megalapozó, a 29. cikk (3) bekezdésében említett indokot képez, új őrizeti időtartamot kell alkalmazni.

(4) Az őrizetet – a (3) bekezdés szerinti, legfeljebb 24 hónapos őrizeti időtartam lejártát követően – további, 6 hónapot meg nem haladó időtartamokra lehet alkalmazni, amennyiben fennáll a szökés veszélye, és amennyiben a körülményekben bekövetkezett egy vagy több alábbi változás miatt a kitoloncolás megalapozottan feltételezhető:

a) jelentős új információ áll rendelkezésre a harmadik országbeli állampolgár személyazonosságára vonatkozóan;

b) a körülményekben bekövetkezett változások miatt sor került úti okmány beszerzésére, vagy észszerűen feltételezhető, hogy sor kerül rá;

c) javult az érintett harmadik országgal folytatott együttműködés.

Amennyiben egy harmadik országbeli állampolgárt e bekezdéssel összhangban tartanak őrizetben, az illetékes hatóságok előrébb sorolják az ilyen esetet annak biztosítása érdekében, hogy az őrizetet a lehető legrövidebb ideig tartsák fenn.

(5) Az őrizet (3) és (4) bekezdés szerinti maximális időtartamainak letelte nem zárja ki a 20. és 23. cikk szerinti intézkedések alkalmazását.

(6) Amennyiben egy harmadik országbeli állampolgár az őrizet során együttműködik a visszaküldésére vonatkozóan, adott esetben indokolatlan késedelem nélkül meg kell szervezni az érintett harmadik országbeli állampolgár önkéntes visszatérését. Az őrizet – a (3) és a (4) bekezdésnek megfelelő hatékony visszaküldés biztosítása érdekében – adott esetben az indulásig fenntartható.

31. cikk

Az őrizetet elrendelő határozatok felülvizsgálata

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetet az érintett harmadik országbeli állampolgár kérelmére vagy hivatalból legalább hathavonta felülvizsgálják.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a kísérő nélküli kiskorúak őrizetét hivatalból legalább háromhavonta, vagy az érintett kísérő nélküli kiskorú vagy a 17. cikk (2) bekezdése értelmében kijelölt képviselője vagy személy kérésére felülvizsgálják.

(3) Amennyiben az őrizetet közigazgatási hatóságok rendelték el vagy hosszabbították meg, a tagállamok:

a) biztosítják az őrizetben tartás jogszerűségére vonatkozó bírósági felülvizsgálatot, amelyről az őrizet kezdetétől számított lehető legrövidebb, a nemzeti jogban megállapított időn belül határozatot kell hozni; vagy

b) biztosítják a jogot az érintett harmadik országbeli állampolgár számára az őrizetben tartás jogszerűségét felülvizsgáló bírósági eljárás megindításához, amely eljárásban a megindításától számított lehető legrövidebb, a nemzeti jogban megállapított időn belül határozatot kell hozni. Ilyen esetekben a tagállamok az őrizetbe vételt követően haladéktalanul tájékoztatják az érintett harmadik országbeli állampolgárt az említett eljárás megindításának lehetőségéről.

Amennyiben egy harmadik országbeli állampolgárt a 30. cikk (4) bekezdése szerinti 24 hónapos maximális őrizeti időszakot meghaladó ideig tartanak őrizetben, és ez a meghosszabbítás meghaladja a három hónapot, az őrizetet legalább háromhavonta felül kell vizsgálnia bíróságnak.

32. cikk

Az őrizet körülményei

(1) Az őrizetet általában az annak végrehajtására szolgáló létesítményekben kell végrehajtani, ideértve a más létesítmények kijelölt részlegeiben található fogdákat is. Ha egy tagállam nem tud ilyen létesítményekben történő őrizetet elrendelni, és kénytelen büntetés-végrehajtási intézetben való elhelyezéshez folyamodni, a harmadik országbeli állampolgárokat lehetőség szerint a szabadságvesztés büntetésüket töltő személyektől elkülönítve kell elhelyezni.

(2) Az őrizetben tartott harmadik országbeli állampolgárok számára biztosítani kell a szabadtéri tartózkodás lehetőségét. A szabadtéri tartózkodás lehetőségének ideje korlátozható, amennyiben az az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény megfelelő működésének biztosításához szükséges és arányos.

(3) Az őrizet alatt álló harmadik országbeli állampolgároknak – kérésre – biztosítani kell, hogy megfelelő időn belül kapcsolatba léphessenek a jogi képviselőjükkel, családtagjaikkal és az illetékes konzuli hatóságokkal.

(4) Különös figyelmet kell fordítani az őrizetben tartott kiszolgáltatott személyek sajátos szükségleteire. Az őrizetben tartott harmadik országbeli állampolgárok számára biztosítani kell a sürgősségi ellátást és a betegségek alapvető kezelését.

(5) A jogi képviselők, a családtagok, az illetékes konzuli hatóságok, valamint az érintett és illetékes nemzeti, nemzetközi és nem kormányzati szervezetek és testületek részére lehetőséget kell biztosítani az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmények meglátogatására, és a harmadik országbeli állampolgárokkal való kommunikációra, valamint arra, hogy a magánéletet tiszteletben tartó körülmények között látogathassák meg a fogvatartottakat. Az ilyen látogatásokat engedélyhez és más megfelelő feltételekhez, többek között az illetékes hatóság által a nemzeti joggal összhangban kibocsátott megfelelő biztonsági tanúsítvány előzetes kibocsátásához lehet kötni. A tagállamok a nemzeti jog alapján korlátozhatják az említett bejutást, amennyiben az ilyen korlátozások a biztonság, a közrend vagy a létesítmény adminisztratív irányítása érdekében objektíven szükségesek.

(6) Az őrizetben tartott harmadik országbeli állampolgárok számára tájékoztatást kell nyújtani, amelyben ismertetik velük az intézményben alkalmazott szabályokat, és az őket megillető jogokat és a kötelezettségeiket egy olyan nyelven, amelyet megértenek, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megértik. Ebbe beletartozik az arról való tájékoztatás, hogy az őrizetben lévők a nemzeti jog alapján jogosultak a (3) és (5) bekezdésben említett személyekkel és testületekkel való kapcsolattartásra.

(7) A 13. cikk alapján biztonsági kockázatot jelentőként azonosított harmadik országbeli állampolgárokat a kockázat kezeléséhez és a visszaküldésük megkönnyítéséhez szigorúan szükséges ideig az őrizet végrehajtására szolgáló létesítményekben fokozott biztonsági intézkedések – többek között szigorúbb elkülönítési intézkedések vagy fokozott felügyelet – hatálya alá lehet helyezni.

33. cikk

A kísérő nélküli kiskorúak és kiskorúakat nevelő családok őrizetben tartásának feltételei

(1) A kísérő nélküli kiskorúakat és a kiskorúakat nevelő családokat csak végső intézkedésként és a lehető legrövidebb ideig, a gyermek legfőbb érdekeinek figyelembevételével lehet őrizetben tartani.

(2) A kísérő nélküli kiskorúak és a kiskorúakat nevelő családok számára az őrizet időtartama alatt gondoskodni kell a magánéletük megfelelő védelmét biztosító elkülönített elhelyezésről. A személyzetnek megfelelő képzettséggel kell rendelkeznie, és a létesítményeket úgy kell kialakítani, hogy figyelembe vegyék a kiskorúak életkoruknak és nemüknek megfelelő szükségleteit.

(3) Az őrizetben tartott kiskorúaknak lehetőséget kell adni szabadidős tevékenységek végzésére, beleértve az életkoruknak megfelelő játék- és rekreációs tevékenységeket, és – őrizetben tartásuk időtartamához képest a legmegfelelőbb formában – biztosítani kell számukra az oktatáshoz vagy oktatási tevékenységekhez való hozzáférést.

VII. FEJEZET

VISSZAFOGADÁS

34. cikk

Visszafogadás

(1) A kiutasítási határozat kibocsátását követően az illetékes hatóságok adott esetben – ahol indokolt, a Frontex támogatásával – megindítják a visszafogadást, többek között adott esetben a harmadik országbeli állampolgár állampolgárságának megerősítésével, a harmadik országbeli állampolgár úti okmányának kiállításával és a visszaküldési művelet megszervezésével kapcsolatban.

Az alkalmazandó visszafogadási eszközzel és az (EU) 2016/1953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([34]) összhangban adott esetben a visszaküldés végrehajtásához kiállított európai úti okmányt kell használni.

(2) A harmadik országokba való visszafogadást az Unió által finanszírozott, szakosított uniós visszatérési összekötő tisztviselők segítik. Ezek az összekötő tisztviselők az uniós küldöttségek szervezetének részét képezik, és szorosan együttműködnek a Bizottsággal a vonatkozó uniós szakpolitikai prioritások megvalósítása során.

35. cikk

Külső dimenzió és harmadik országokkal való együttműködés

Az Unió és a tagállamok biztosítják, hogy a visszaküldési politika külső dimenziója a migrációkezelés átfogó megközelítésének szerves részét képezze.

([34]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1953 rendelete (2016. október 26.) a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldéséhez kiállított európai úti okmány létrehozásáról, valamint az 1994. november 30-i tanácsi ajánlás hatályon kívül helyezéséről (HL L 311., 2016.11.17., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj).

Amennyiben egy harmadik ország részéről az együttműködés hiányát állapítják meg, vagy ha egy vagy több tagállam harmadik országok részéről nehézségekbe ütközik a visszafogadással kapcsolatos együttműködése során, az Unió és a tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak – például feltételrendszert alkalmaznak valamennyi vonatkozó szakpolitikával és eszközzel, például a vízumpolitikával, valamint a kereskedelemmel és a fejlesztéssel kapcsolatban, az őket szabályozó uniós jogalkotási aktusokban előírtak szerint, valamint azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezek a jogi aktusok kötelezők – a harmadik országokkal folytatott kiszámítható és hatékony visszaküldési eljárások támogatása, valamint a visszafogadással kapcsolatos hatékony és tartós együttműködés biztosítása céljából.

VIII. FEJEZET

SZEMÉLYES ADATOK MEGOSZTÁSA ÉS TOVÁBBÍTÁSA

36. cikk

A tagállamok közötti információmegosztás

(1) A tagállamok e rendelet végrehajtása során az együttműködés és információcsere minden megfelelő eszközét felhasználják.

(2) Az információcserére valamely tagállam kérésére, és kizárólag a tagállamok illetékes hatóságai között kerülhet sor.

(3) A tagállamok megkeresés alapján eljárva közlik egymással az e rendelet hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan rendelkezésre álló információkat a visszaküldési eljárás lefolytatása, valamint visszatérési és visszailleszkedési támogatás nyújtása céljából.

(4) Ha az e cikk (3) bekezdésében említett információk kicserélhetők az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([35]) 4. cikkének 15. pontjában említett uniós információs rendszereken keresztül vagy az (EU) 2018/1860 rendeletnek megfelelő kiegészítő információk segítségével, az ilyen információk cseréjére főszabályként kizárólag ezen eszközök útján kerülhet sor.

(5) Az információkérésnek tartalmaznia kell az annak alapjául szolgáló indokokat.

(6) A (3) bekezdésben említett információk különösen az alábbiakat foglalhatják magukban:

a) a harmadik országbeli állampolgár személyazonosságának és adott esetben családtagjai, hozzátartozói, valamint a vele egyéb családi kapcsolatban álló személyek személyazonosságának megállapításához szükséges információk;

b) a harmadik országbeli állampolgártól az (EU) 2024/1358 rendelettel összhangban felvett biometrikus adatokra vonatkozó információk;

c) a harmadik országbeli állampolgár állampolgárságára és bármely úti okmányára vonatkozó információk;

d) a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási helyére, a megtett útvonalakra, a beszélt nyelvekre és a kapcsolattartási adatokra (így például elektronikus levelezési címekre és telefonszámokra) vonatkozó információk;

e) a valamely tagállam vagy harmadik ország által kibocsátott tartózkodási jogállásokra vagy tartózkodásra jogosító engedélyekre, többek között tartózkodási okmányokra vagy vízumokra, valamint az azokra vonatkozó bármely kérelemre vagy azok bármely meghosszabbítására vonatkozó információk;

([35]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/818 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról (HL L 135., 2019.5.22., 85. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

f) a harmadik országbeli állampolgárt érintő visszaküldési művelettel kapcsolatos információk;

g) a harmadik országbeli állampolgár visszailleszkedésére vonatkozó információk, többek között adott esetben a kiszolgáltatottságára vonatkozó információk;

h) a harmadik országbeli állampolgárral kapcsolatban hozott kiutasítási határozat indokai;

i) a 18. cikk szerinti kötelezettségeknek vagy a 20. cikk szerinti intézkedéseknek való, a harmadik országbeli állampolgár által tanúsított megfelelésre vonatkozó információk;

j) arra vonatkozó információk, hogy a harmadik országbeli állampolgárt őrizetbe vették-e, vagy az őrizet alternatíváit alkalmazták-e;

k) a bűnügyi nyilvántartásra, illetve arra vonatkozó információk, hogy a harmadik országbeli állampolgár veszélyt jelent a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra nézve;

l) a harmadik országbeli állampolgár kiszolgáltatottságára, egészségügyi vagy orvosi szükségleteire vonatkozó információk.

(7) A megkeresett tagállam köteles a lehető leghamarabb, de legkésőbb két héten belül válaszolni.

(8) Ha egy tagállam nem, hiányosan vagy késedelmesen válaszol az e cikk alapján benyújtott megkeresésre, ez nem akadályozza meg vagy késlelteti a valamely másik tagállam által kezdeményezett kiutasítási határozat vagy kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtását. A megkereső tagállam az uniós és a nemzeti joggal összhangban az illetékes hatóságai számára már rendelkezésre álló információk alapján folytathatja az eljárást.

(9) A megosztott információk csak a (3) bekezdésben megállapított célokra használhatók fel. Az ilyen információ – a típusától és a címzett hatóság hatáskörétől függően – minden egyes tagállamban csak a visszaküldési eljárással, a visszafogadással vagy a visszailleszkedési támogatás nyújtásával megbízott hatóságokkal vagy igazságügyi hatóságokkal közölhető.

(10) A tagállamok kérésre átadják egymásnak a harmadik országbeli állampolgár eredeti úti okmányait, amennyiben ezek az úti okmányok szükségesek a visszaküldés biztosításához.

37. cikk

Harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó adatok harmadik országok részére történő továbbítása visszaküldés, visszafogadás és visszailleszkedés céljából

(1) A 38. és a 39. cikk sérelme nélkül, az illetékes hatóság és adott esetben a Frontex kezelheti és továbbíthatja a 36. cikk (6) bekezdésének a)–h) pontjában említett adatokat valamely harmadik ország illetékes hatóságának vagy a visszailleszkedési támogatásra vagy a visszaküldés végrehajtásával kapcsolatos egyéb feladatokra hatáskörrel rendelkező harmadik feleknek, például légitársaságoknak vagy egészségügyi szolgáltatóknak, amennyiben ez a visszaküldés, a visszafogadás vagy a visszailleszkedés céljából szükséges.

(2) Az e cikk (1) bekezdése alapján személyes adatokat továbbító tagállamok és a Frontex biztosítják, hogy ezek az adattovábbítások megfeleljenek az (EU) 2016/679 rendelet V. fejezetének, illetve az (EU) 2018/1725 rendelet V. fejezetének.

(3) Amennyiben e cikk (1) bekezdése alapján adattovábbításra kerül sor, az ilyen továbbítást dokumentálni kell, és a dokumentációt – beleértve a továbbítás napját és időpontját, valamint az átvevő harmadik ország illetékes hatóságára vonatkozó információkat – kérésre az (EU) 2016/679 rendelet 51. cikkének (1) bekezdésével és az (EU) 2018/1725 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésével összhangban létrehozott illetékes felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani. E dokumentációnak az adattovábbítás jogalapjának való megfelelés igazolásához feltétlenül szükséges információkra kell korlátozódnia, és nem vonhat maga után további jelentéstételi kötelezettségeket a tagállamok számára.

38. cikk

Harmadik országbeli állampolgárok büntetőjogi felelősségét megállapító ítéletekre vonatkozó adatok harmadik országok részére történő továbbítása visszaküldés, visszafogadás és visszailleszkedés céljából

(1) A harmadik országbeli állampolgár büntetőjogi felelősségét megállapító egy vagy több ítéletre vonatkozó adatokat az illetékes hatóság és adott esetben a Frontex kezelheti és a következő feltételek teljesülése esetén egyedi esetekben továbbíthatja valamely harmadik ország illetékes hatóságának vagy a visszailleszkedési támogatásra vagy a visszaküldés végrehajtásával kapcsolatos egyéb feladatokra hatáskörrel rendelkező harmadik feleknek:

a) azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek a személyes adatait továbbítják, az előző 25 évben terrorista bűncselekmény vagy az előző 15 évben az (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([36]) mellékletében felsorolt bármely más bűncselekmény miatt elítélték, vagy olyan bűncselekményt követett el, amely a nemzeti jog szerint legalább két év szabadságvesztéssel járó büntetést von maga után, vagy több olyan bűncselekményt követett el, amely az ítélethozatal szerinti tagállam nemzeti joga szerint legalább egy év szabadságvesztéssel járó büntetést von maga után;

b) az adattovábbítás a visszaküldés, a visszafogadás, vagy személyre szabott nem pénzügyi visszailleszkedési támogatás nyújtása céljából szükséges;

c) az illetékes hatóság ellenőrizte, és adott esetben a Frontex meggyőződött arról, hogy nem áll fenn annak a kockázata, hogy az adattovábbítás miatt sérül a visszaküldés tilalmának elve;

d) az illetékes hatóság ellenőrizte, és adott esetben a Frontex meggyőződött arról, hogy nem áll fenn annak a kockázata, hogy az adattovábbítás miatt sérül a Charta 50. cikke.

(2) Amennyiben a tagállamok és a Frontex e cikk (1) bekezdése alapján személyes adatokat továbbítanak, biztosítaniuk kell, hogy ezek az adattovábbítások megfeleljenek az (EU) 2016/679 rendelet V. fejezetének, illetve az (EU) 2018/1725 rendelet V. fejezetének.

(3) Amennyiben e cikk (1) bekezdése alapján adattovábbításra kerül sor, az ilyen továbbítást dokumentálni kell, és a dokumentációt – beleértve a továbbítás napját és időpontját, az átvevő harmadik ország illetékes hatóságára vonatkozó információkat, annak igazolását, hogy a továbbítás megfelel az e cikk (1) bekezdésében megállapított feltételeknek, valamint a továbbított személyes adatokat – kérésre az (EU) 2016/679 rendelet 51. cikkének (1) bekezdésével és az (EU) 2018/1725 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésével összhangban létrehozott illetékes felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani. E dokumentációnak az adattovábbítás jogalapjának való megfelelés igazolásához feltétlenül szükséges információkra kell korlátozódnia, és nem vonhat maga után további jelentéstételi kötelezettségeket a tagállamok számára.

([36]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

39. cikk

Harmadik országbeli állampolgárok egészségügyi adatainak harmadik országok részére történő továbbítása visszaküldési művelet végrehajtása és visszailleszkedés céljából

(1) A visszaküldési művelet során a harmadik országbeli állampolgároknak biztosítandó orvosi segítségnyújtásra vonatkozó adatokat az illetékes hatóság és adott esetben a Frontex kezelheti, és egyedi esetekben továbbíthatja valamely harmadik ország illetékes hatóságának vagy a visszailleszkedési támogatásra vagy a visszaküldés végrehajtásával kapcsolatos egyéb feladatokra hatáskörrel rendelkező harmadik feleknek, például egészségügyi szolgáltatóknak, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

a) az adattovábbítás a visszaküldési művelet végrehajtása céljából szükséges;

b) az illetékes hatóság ellenőrizte, és adott esetben a Frontex meggyőződött arról, hogy nem áll fenn annak a kockázata, hogy az adattovábbítás miatt sérül a visszaküldés tilalmának elve.

(2) A harmadik országbeli állampolgárok egészségügyi és orvosi szükségleteire vonatkozó adatokat az illetékes hatóság és adott esetben a Frontex kezelheti, és a következő feltételek teljesülése esetén egyedi esetekben továbbíthatja valamely, a visszailleszkedési támogatásra vagy a visszaküldés végrehajtásával kapcsolatos egyéb feladatokra hatáskörrel rendelkező harmadik félnek:

a) az adattovábbítás a 44. cikkben említett, a harmadik országbeli állampolgár egészségügyi szükségleteihez igazított visszailleszkedési támogatás nyújtása céljából szükséges;

b) az a harmadik országbeli állampolgár, akinek a személyes adatait továbbítják, hozzájárult ezen adattovábbításhoz.

(3) Az e cikk (1) vagy (2) bekezdése alapján személyes adatokat továbbító tagállamok és a Frontex biztosítják, hogy ezek az adattovábbítások megfeleljenek az (EU) 2016/679 rendelet V. fejezetének, illetve az (EU) 2018/1725 rendelet V. fejezetének.

(4) Amennyiben e cikk (1) vagy (2) bekezdése alapján adattovábbításra kerül sor, az ilyen továbbítást dokumentálni kell, és a dokumentációt – beleértve a továbbítás napját és időpontját, az átvevő harmadik ország illetékes hatóságára vonatkozó információkat, annak igazolását, hogy a továbbítás megfelel az e cikk (1) vagy (2) bekezdésében megállapított feltételeknek, valamint a továbbított személyes adatokat – kérésre az (EU) 2016/679 rendelet 51. cikkének (1) bekezdésével és az (EU) 2018/1725 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésével összhangban létrehozott illetékes felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani. E dokumentációnak az adattovábbítás jogalapjának való megfelelés igazolásához feltétlenül szükséges információkra kell korlátozódnia, és nem vonhat maga után további jelentéstételi kötelezettségeket a tagállamok számára.

IX. FEJEZET

KÖZÖS VISSZAKÜLDÉSI RENDSZER

40. cikk

A közös visszaküldési rendszer alkotóelemei

(1) Az e rendelet szerinti közös visszaküldési rendszer a következőkből áll:

a) a tagállamok területén való tartózkodásra nem jogosult harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozó közös eljárás;

b) a kiutasítási határozatok és kitoloncolást elrendelő határozatok tagállamok közötti elismerésének és végrehajtásának rendszere;

c) a harmadik országbeli állampolgárok visszaküldését, visszafogadását és visszailleszkedését kezelő digitális rendszerek;

d) a tagállamok közötti együttműködés;

e) a tagállamok által a tényleges szükségletek figyelembevételével meghatározott megfelelő szintű őrizeti kapacitás;

f) az Unió által nyújtott pénzügyi támogatás és az uniós szervek, hivatalok és ügynökségek által a megbízatásukkal összhangban nyújtott operatív támogatás.

(2) A digitális rendszerek fejlesztésének a lehető legnagyobb mértékben a meglévő nemzeti infrastruktúrákra és az interoperábilis uniós rendszerekre kell támaszkodnia, és nem róhat további jelentéstételi vagy eljárási terheket a tagállamokra.

(3) Az Unió és a tagállamok közös prioritásokat határoznak meg a visszaküldés és a visszailleszkedés területén, és biztosítják a szükséges nyomon követést, figyelembe véve az (EU) 2024/1351 rendelet 8. cikke alapján elfogadott európai menekültügyi és migrációkezelési stratégiát, a határon folytatott visszaküldési eljárás (EU) 2024/1349 rendelet szerinti végrehajtását, a harmadik országok által a visszafogadás terén a tagállamokkal folytatott együttműködés szintjének a 810/2009/EK rendelet 25a. cikke szerinti értékelését, valamint az uniós visszafogadási eszközöket és bármely más, a visszafogadással kapcsolatos együttműködés szempontjából releváns uniós eszközt.

(4) Az Unió és a tagállamok biztosítják az illetékes hatóságok közötti, valamint az Unió és a tagállamok közötti lojális együttműködést és szoros koordinációt, továbbá a belső és külső alkotóelemek közötti szinergiát.

41. cikk

Illetékes hatóságok

Minden tagállam kijelöli – a nemzeti joggal összhangban – az e rendeletből eredő kötelezettségek teljesítéséért felelős illetékes hatóságokat.

42. cikk

A tagállamok közötti együttműködés

(1) A 41. cikkel összhangban kijelölt illetékes hatóságok közötti együttműködésre és kölcsönös segítségnyújtásra főszabályként a következő célok érdekében kerül sor:

a) a területükön történő átutazás lehetővé tétele annak érdekében, hogy elősegítsék egy másik tagállam kiutasítási határozatának való megfelelést vagy az úti okmányok beszerzését;

b) logisztikai vagy egyéb anyagi, illetve természetbeni támogatás nyújtása az a) pont szerinti, a területükön történő átutazással kapcsolatban;

c) a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett átadás elősegítése;

d) a 6. cikk (3) bekezdésével összhangban a harmadik országbeli állampolgár abba a tagállamba való távozásának támogatása, amelyben tartózkodási jogosultsággal rendelkezik.

(2) A 41. cikkel összhangban kijelölt illetékes hatóságok közötti együttműködésre és kölcsönös segítségnyújtásra – többek között – a következő célok érdekében kerülhet sor:

a) a harmadik országok hatóságaival a visszafogadás megkönnyítése érdekében folytatott szakpolitikai párbeszéd és eszmecsere irányítása vagy támogatása;

b) kapcsolatfelvétel harmadik országok illetékes hatóságaival a harmadik országbeli állampolgárok személyazonosságának ellenőrzése és érvényes úti okmány beszerzése céljából;

c) a kiutasítás végrehajtására vonatkozó gyakorlati intézkedések megszervezése a megkereső tagállam nevében;

d) logisztikai vagy egyéb anyagi, illetve természetbeni támogatás nyújtása.

43. cikk

Frontex-támogatás

(1) A tagállamok kérhetik, hogy illetékes hatóságaikat az (EU) 2019/1896 rendelettel összhangban a Frontex által küldött vagy támogatott szakértők – többek között visszaküldési összekötő tisztviselők és más összekötő tisztviselők – segítsék.

(2) A tagállamok közlik a Frontexszel az igényelni tervezett Frontex-támogatással kapcsolatos releváns információkat, amelyek szükségesek az említett támogatás megtervezéséhez, összhangban az (EU) 2019/1896 rendelettel.

44. cikk

Visszatérési és visszailleszkedési támogatás

(1) A tagállamok biztosítják a visszatérést és a visszailleszkedést segítő tanácsadás rendelkezésre állását annak érdekében, hogy adott esetben a visszaküldési folyamat lehető legkorábbi szakaszában tájékoztatást és iránymutatást nyújtsanak a harmadik országbeli állampolgárok számára a visszatérési és visszailleszkedési lehetőségekről, beleértve a (3) bekezdésben említett programokat is. A visszatérési és visszailleszkedési tanácsadás kombinálható a tagállam más migrációs eljárásai keretében nyújtott egyéb tanácsadással.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a visszatérésre és a visszailleszkedésre vonatkozó tájékoztatásnyújtásra legkésőbb a kiutasítási határozat kibocsátásakor sor kerüljön.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy rendelkezésre álljanak uniós vagy nemzeti szinten támogatott vagy finanszírozott visszatérési és visszailleszkedési programok. Az ilyen programoknak magukban kell foglalniuk a harmadik országbeli állampolgárnak nyújtott logisztikai, pénzügyi, vagy egyéb anyagi vagy természetbeni támogatást vagy ösztönzőket, beleértve a visszaküldési célországban nyújtott visszailleszkedési támogatást is.

(4) A visszatérési és visszailleszkedési támogatás nem alanyi jogon járó támogatás, és nem előfeltétele a visszafogadási eljárásnak.

(5) A visszatérési és visszailleszkedési programok keretében nyújtott támogatásnak tükröznie kell a harmadik országbeli állampolgár együttműködésének és jogkövetésének mértékét, és az idővel csökkenthető vagy megszüntethető. A visszatérési és visszailleszkedési támogatás jellegének és mértékének meghatározásakor adott esetben a következő kritériumok vehetők figyelembe:

a) az érintett harmadik országbeli állampolgár együttműködése a visszaküldési és visszafogadási eljárás során, a 18. cikkben előírtak szerint;

b) az, hogy a harmadik országbeli állampolgár önkéntesen tér-e vissza, vagy vele szemben kitoloncolást rendeltek-e el;

c) az, hogy a harmadik országbeli állampolgár az (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([37]) II. mellékletében felsorolt valamely harmadik ország állampolgára-e;

d) az, hogy a harmadik országbeli állampolgárt elítélték-e bűncselekmény miatt;

e) az, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiszolgáltatott személyként, kiskorúként, kísérő nélküli kiskorúként vagy egy család részeként sajátos szükségletekkel bír-e;

f) további kritériumok a nemzeti jog alapján.

(6) Az e cikkben említett támogatás nem nyújtható olyan harmadik országbeli állampolgároknak, akik már részesültek valamely tagállam vagy az Unió által nyújtott más vagy ugyanazon támogatásban. Az Unió, a tagállamok és a Frontex biztosítják a koherenciát és koordinációt a visszailleszkedési támogatás tekintetében.

X. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

45. cikk

Szükséghelyzetek

(1) Azokban a helyzetekben, amelyekben a visszatérésre kötelezett harmadik országbeli állampolgárok kivételesen nagy száma előre nem látott, súlyos terhet ró valamely tagállam őrizet végrehajtására szolgáló létesítményeinek kapacitására, vagy közigazgatási vagy igazságügyi alkalmazottaira, az ilyen tagállam – ameddig a kivételes helyzet fennáll – dönthet úgy, hogy a 27. cikk (1) bekezdésében, a 31. cikk (3) bekezdésében és a 36. cikk (7) bekezdésében előírtaknál hosszabb időtartamokat engedélyez, és – a 32. cikk (1) bekezdésében és a 33. cikk (2) bekezdésében előírtaktól eltérve – sürgős intézkedéseket hoz az őrizet körülményei tekintetében. A tagállamok ideiglenesen kiigazíthatják az igazgatási eljárásokat és a belső jelentéstételi követelményeket a visszaküldési műveletek felgyorsítása érdekében, feltéve, hogy az ilyen kiigazítások feltétlenül szükségesek a kivételes helyzet kezeléséhez.

(2) Amikor az érintett tagállam ilyen kivételes intézkedésekhez folyamodik, haladéktalanul tájékoztatnia kell a Bizottságot. Amint a kivételes intézkedések alkalmazásának okai megszűnnek, ismét tájékoztatnia kell a Bizottságot.

(3) E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy a tagállamok eltérhetnének attól az általános kötelezettségüktől, hogy minden – általános vagy egyedi – megfelelő intézkedést megtegyenek az e rendeletből eredő kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében.

46. cikk

Statisztikák

(1) A harmadik országokkal folytatott visszafogadási együttműködés nyomon követése céljából a Bizottság évente kérheti, hogy az érintett harmadik országokra vonatkozóan a következő adatokat közöljék a Frontexszel, harmadik országok szerinti bontásban:

a) az állampolgárság megerősítésére irányuló kérelmek száma, valamint az állampolgárság megerősítésére irányuló kérelmekkel kapcsolatban kapott pozitív és negatív válaszok száma;

b) az úti okmányok kiállítása iránti kérelmek száma, ezen belül az állampolgárság megerősítése esetén az úti okmányok kiállítása iránti kérelmek száma, a harmadik országbeli hatóságok által kiállított úti okmányok száma, valamint az úti okmányok kiállítása iránti kérelemre adott negatív válaszok száma.

([37]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1806 rendelete (2018. november 14.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 303., 2018.11.28., 39. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

(2) A Frontex hozzáférést biztosít a Bizottság számára az (1) bekezdésben említett adatokhoz. Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett adatokat – többek között az uniós visszafogadási eszközök keretében – tagállamonkénti bontásban közölni lehet harmadik országokkal a visszafogadási kötelezettségek végrehajtásának és az azoknak való megfelelés nyomon követése céljából.

(3) A tagállamok a Bizottság kérésére rendelkezésre bocsátják a 7. cikk (9) bekezdése szerinti értékelés elvégzéséhez szükséges információkat, különösen a meghatározott időn belül más tagállam által kiadott kiutasítási határozatok hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok számára, valamint a meghatározott időn belül az elismert kiutasítási határozatok és adott esetben a más tagállam által kiadott, kitoloncolást elrendelő határozatok alapján kitoloncolt vagy visszaküldött harmadik országbeli állampolgárok számára vonatkozó statisztikákat.

(4) A Bizottság e cikk alkalmazásában és lehetőség szerint felhasználja a 862/2007/EK rendelet alapján rendelkezésre bocsátott információkat.

(5) Amennyiben a Bizottság a 7. cikk (10) bekezdése alapján jogalkotási javaslatot nyújt be, szükség esetén javaslatot tesz e cikk módosítására, figyelembe véve a digitalizáció terén bekövetkezett releváns jogalkotási fejleményeket.

47. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni. Ha a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

48. cikk

Jelentéstétel

(1) A Bizottság 2031. október 17-ig, majd azt követően ötévenként jelentést készít az Európai Parlament és a Tanács számára e rendelet tagállamokban történő alkalmazásáról, és adott esetben módosításokra tesz javaslatot.

(2) A tagállamok a Bizottság kérésére legkésőbb az említett határidő lejárta előtt kilenc hónappal megküldik az (1) bekezdésben említett jelentése elkészítéséhez szükséges, rendelkezésre álló információkat. A Bizottság lehetőség szerint felhasználja a 862/2007/EK rendelet alapján rendelkezésre bocsátott információkat.

49. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) A 2008/115/EK irányelv, a 2001/40/EK irányelv és a 2004/191/EK határozat 2027. október 17-től kezdődően hatályát veszti azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ez a rendelet kötelező.

(2) A hatályon kívül helyezett irányelvekre és határozatra történő hivatkozásokat ezen rendeletre való hivatkozásnak kell tekinteni és a mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

50. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. cikket, a 2. cikk (1), (2) és (3) bekezdését, a 3. cikk 3. pontját, a 4. cikket, az 5. cikk (13) és (15) bekezdését, valamint a 14., a 15., a 16., a 34., a 35., a 41., a 43., a 47., a 48. és a 49. cikket 2026. október 16-tól kell alkalmazni.

(3) E rendelet többi rendelkezését 2027. október 17-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Strasbourgban, 2026. október 7-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	T. BYRNE

MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

2001/40/EK irányelv	2004/191/EK határozat	2008/115/EK irányelv	Ez a rendelet
		1. cikk	1. cikk
		2. cikk	2. cikk
		3. cikk, 1. pont	3. cikk, 1. pont
		3. cikk, 2. pont	3. cikk, 2. pont
		3. cikk, 3. pont	3. cikk, 3. és 5. pont
		3. cikk, 4. pont	3. cikk, 4. pont
		3. cikk, 5. pont	3. cikk, 7. pont
		3. cikk, 6. pont	3. cikk, 10. pont
		3. cikk, 7. pont	19. cikk
		3. cikk, 8. pont	3. cikk, 8. pont
		3. cikk, 9. pont	—
		4. cikk, (1)–(3) bekezdés	—
		4. cikk, (4) bekezdés	2. cikk, (7) bekezdés
		5. cikk	4. cikk és 15. cikk
		6. cikk, (1) bekezdés	5. cikk, (1), (9) és (10) bekezdés
		6. cikk, (2) bekezdés	6. cikk, (2) és (3) bekezdés
		6. cikk, (3) bekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, b) pont
		6. cikk, (4) bekezdés	—
		6. cikk, (5) bekezdés	—
		6. cikk, (6) bekezdés	5. cikk, (12) bekezdés
		7. cikk (1) bekezdés	5. cikk, (2) és (3) bekezdés
		7. cikk, (2) bekezdés	5. cikk, (4) bekezdés
		7. cikk, (3) bekezdés	20. cikk és 23. cikk
		7. cikk, (4) bekezdés	5. cikk, (2) bekezdés, b) pont és 5. cikk, (5) bekezdés
		8. cikk, (1)–(5) bekezdés	10. cikk
		8. cikk, (6) bekezdés	12. cikk

2001/40/EK irányelv	2004/191/EK határozat	2008/115/EK irányelv	Ez a rendelet
		9. cikk	11. cikk, (1)–(5) és (7) bekezdés
		10. cikk	17. cikk
		11. cikk	8. cikk és 9. cikk
		12. cikk	5. cikk, (7), (8) és (11) bekezdés és 8. cikk, (3) bekezdés
		13. cikk, (1) és (2) bekezdés	26., 27. és 28. cikk
		13. cikk, (3) és (4) bekezdés	25. cikk
		14. cikk, (1) bekezdés	11. cikk, (6) bekezdés
		14. cikk, (2) bekezdés	11. cikk, (4) bekezdés
		15. cikk, (1) bekezdés	29. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés, a) és b) pont
		15. cikk, (2) bekezdés	29. cikk, (4) bekezdés, 30. cikk (2) bekezdés és 31. cikk (3) bekezdés
		15. cikk, (3) bekezdés	31. cikk, (1) és (2) bekezdés
		15. cikk, (4) bekezdés	30. cikk, (2) bekezdés
		15. cikk, (5) bekezdés	30. cikk, (1) és (3) bekezdés, első mondat
		15. cikk, (6) bekezdés	30. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, második mondat és 30. cikk, (3) bekezdés, második albekezdés
		16. cikk	32. cikk
		17. cikk	33. cikk
		18. cikk	45. cikk
1–6. cikk		—	7. cikk, (1)–(8) bekezdés
	1–3. cikk	—	—